

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ОБЛІК ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ»

Студента 2 курсу, 1м групи,
Спеціальності 071
«Облік та оподаткування»
спеціалізації «Облік і
оподаткування в
міжнародному бізнесі»

Шульженко Ніни
Валеріївни

Науковий керівник
доктор економічних наук,
професор

Фоміна
Олена Володимирівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
доцент

Король
Світлана Яківна

Київ 2021

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет фінансів та обліку
Кафедра обліку та оподаткування
Ступінь вищої освіти «магістр»
Спеціальність «Облік і оподаткування»
Спеціалізація «Облік і оподаткування в міжнародному бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ Фоміна О.В.

« _____ » _____ 2021 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студенту**

Шульженко Ніна Валеріївна

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Облік доходів за міжнародними стандартами»

Затверджена наказом ректора від №3916 від 28 грудня 2020

2. Строк здачі студентом закінченого роботи «16» листопада 2021 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Метою роботи є розробка теоретико-методичних та практичних рекомендацій щодо обліку доходів за міжнародними стандартами.

Об'єктом дослідження є процес обліку доходів підприємства за міжнародними стандартами.

Предметом дослідження є теоретико-методичні, організаційні та практичні аспекти обліку доходів підприємства за міжнародними стандартами.

4. Перелік графічного матеріалу рисунки, таблиці, схеми, графіки.

5. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЗА

МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

1.1. Економічна сутність, класифікація та визнання доходів за міжнародними стандартами

1.2. Концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ТОВ "ТРАНС СТОУН"

2.1. Організація обліку доходів за міжнародними стандартами на ТОВ "ТРАНС СТОУН"

2.2. Фінансовий облік доходів та узагальнення інформації про них у звітності підприємства

2.3. Управлінський облік доходів підприємства на ТОВ "ТРАНС СТОУН"

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ТОВ "ТРАНС СТОУН"

3.1. Напрями і заходи удосконалення фінансового обліку доходів на ТОВ «Транс Стоун»

3.2. Удосконалення обліку доходів в системі прийняття управлінських рішень ТОВ "ТРАНС СТОУН"

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

6. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Вибір теми ВКР	12.11.2021	12.11.2021
2	Узгодження плану та оформлення завдання	31.12.2020	31.12.2020
3	Подання статті на кафедру	02.06.2021	02.06.2021
4	Вступ. Розділ 1	23.04.2021	23.04.2021
5	Розділ 2	25.06.2021	25.06.2021
6	Розділ 3. Висновки	08.10.2021	08.10.2021
7	Попередній захист	11.11.2021	11.11.2021
8	Подання роботи на кафедру в переплетеному вигляді	23.11.2021	23.11.2021

7. Дата видачі завдання _____ 20__ р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Фоміна О.В.
(підпис)

9. Гарант освітньої програми _____ Король С.Я.
(підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ Шульженко Н.В.
(підпис)

11. Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи

Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____
(підпис, дата)

12. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента Шульженко Н.В. може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми _____ Король С.Я.
(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____ Фоміна О.В.
(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » грудня 2020 р.

ЗМІСТ

	Стр.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	7
1.1. Економічна сутність, класифікація та визнання доходів за міжнародними стандартами	7
1.2. Концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами	14
Висновки до розділу 1	19
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ТОВ "ТРАНС СТОУН"	21
2.1. Організація обліку доходів за міжнародними стандартами на ТОВ "ТРАНС СТОУН"	21
2.2. Фінансовий облік доходів та узагальнення інформації про них у звітності підприємства	25
2.3. Управлінський облік доходів підприємства на ТОВ "ТРАНС СТОУН"	36
Висновки до розділу 2	40
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ТОВ "ТРАНС СТОУН"	42
3.1. Напрями і заходи удосконалення фінансового обліку доходів на ТОВ «Транс Стоун»	42
3.2. Удосконалення обліку доходів в системі прийняття управлінських рішень ТОВ "ТРАНС СТОУН"	45
Висновки до розділу 3	47
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	60

ВСТУП

Актуальність. В діяльності будь-якого підприємства, головне значення займає дохід. Дохід це унікальний показник роботи кожного підприємства, який відображає результат його операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Отриманий дохід сприяє подальшій можливості функціонування підприємства, дає змогу бути конкурентоспроможним на ринку. Прибутковість підприємства має змогу функціонувати підприємства на ринку. Дохід це той мотиваційний фактор підприємства, який сприяє розвитку підприємницької діяльності.

Сучасні економічні ринки характеризуються умовами, в яких виживають тільки ті підприємства які можуть швидко адаптуватися на змін, які можуть впроваджувати нові управлінські рішення, знаходити підходи в створенні конкурентних переваг. Дуже короткостроковій перспективі стає важливою можливістю підприємства використовувати свої ресурси таким чином, щоб була змога отримати максимальний прибуток.

Підприємства торгівлі є складовою економіки, діяльність яких спрямована отримання позитивних фінансових результатів. Торгівля має суттєвий вплив на розвиток економіки України,. За статистичними даними за видами економічної діяльності, торгівля у 2020 році складає 17%. (додаток А, рис. А.1). Але не зважаючи на це, саме підприємства торгівлі характеризується високим показником збитковості підприємств. Так, згідно статистичних даних, збитки отримали у 2016 р. – 23,9% від загальної кількості підприємств, що працюють в галузі торгівлі, у 2017 р. – 24,2%; 2018 р. – 22,8%; 2019р. – 24,8%; 2020р – 24,3%. Крім того. основною проблемою, що погіршує сучасний стан підприємств торгівлі є: інфляція, зниження платоспроможності населення, У додатку А, рис.А.2 – рис.А.5 наведені статистичні дані діяльності підприємств України за останні роки та отримані фінансові результати за цей же період. [11]

Результат діяльності торговельного підприємства – це порівняння доходів від реалізації товарів, та витрат на їх придбання. Найважливіший показник господарської діяльності підприємства – розмір і характер прибутку (збитку) за

кожен період його діяльності. Тому правильне визначення доходу та своєчасне відображення його в бухгалтерському обліку зумовлює актуальність обраного напрямку дослідження. Дохід торговельного підприємства залежить від методології його формування в обліку. [4]

Дохід у *Концептуальній основі складання та подання фінансових звітів** визначено як збільшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді надходження або збільшення корисності активів чи зменшення зобов'язань, що веде до збільшення власного капіталу, крім випадків, пов'язаних із внесками учасників власного капіталу. [31]

Аналіз останніх досліджень. Обліком доходів відповідно до МСБО та МСФЗ займалися багато вчених, зокрема Ф. Бутинець, С. Голов, Т. Сльозько, О. Губачова, В. Костюченко, Ю. Кузьмінський, В. Палій та багато інших.

Враховуючи значимість досліджень, вчених все ж із запровадженням МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» актуальності набуло поглиблене вивчення оновлених підходів до відображення у фінансовій звітності доходів запропонованих у стандарті.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування положень та розроблення практичних рекомендацій щодо вдосконалення методики обліку доходів за міжнародними стандартами.

Досягнення мети обумовило вирішення таких **завдань**:

- дослідити економічну сутність, класифікацію та визнання доходів за міжнародними стандартами;
- вивчити концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами;
- дослідити особливості організації обліку доходів за міжнародними стандартами на ТОВ «Транс Стоун»;
- дослідити методику фінансового обліку доходів та узагальнення інформації при них у звітності підприємства;
- проаналізувати стан управлінського обліку доходів підприємства на ТОВ «Транс Стоун»;

- визначити напрями і заходи щодо удосконалення фінансового обліку доходів на ТОВ «Транс Стоун»;
- Розглянути шляхи удосконалення обліку доходів в системі прийняття управлінських рішень на ТОВ «Транс Стоун».

Об'єкт дослідження – операції з обліку доходів на ТОВ «Транс Стоун».

Предметом випускної кваліфікаційної роботи є комплекс теоретичних, методичних і практичних питань обліку доходів за міжнародними стандартами.

Методи дослідження. Теоретичною основою дослідження є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених щодо обліку доходів за міжнародними стандартами. У роботі використано системний підхід як один із методів економічного дослідження, що дозволяє розглядати дохід, з одного боку, як сукупність утворюючих його елементів, а з іншого – як частину єдиної системи управління підприємством. За допомогою обстеження та опитування проведено оцінку стану організації й ведення обліку доходів та зроблено висновки щодо основних тенденцій діяльності досліджуваного підприємства.

У процесі написання роботи використовувалися наукові методи, засновані на базових положеннях вітчизняної та зарубіжної економічної науки в галузі бухгалтерського обліку, організації роботи підприємств, інформаційних систем. При дослідженні теоретичних аспектів обліку доходів застосовувалися методи індукції та дедукції, теоретичного узагальнення та порівняння.

Новизна результатів одержаних при дослідженні полягає в обґрунтуванні та вирішенні комплексу питань, пов'язаних із удосконаленням обліку доходів підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні рекомендацій, спрямованих на удосконалення обліку доходів на ТОВ «Транс Стоун»

Інформаційною базою дослідження є чинна законодавчо–нормативна база, що регулює проблеми обліку доходів підприємства, а саме Закони України та підзаконні акти органів державної влади України, наукові статті вітчизняних та закордонних дослідників, статистичні матеріали Держкомстату України та

практичні матеріали базового підприємства (первинні документи, облікові регістри фінансового обліку, фінансова, податкова та статистична звітність).

Наукова гіпотеза. Дослідження ґрунтується на припущенні, що узгодження порядку обліку доходів за міжнародними стандартами дасть можливість підвищити ефективність роботи підприємства.

Апробація результатів. Окремі результати дослідження висвітлені у статті «Концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами» і опубліковані у збірнику статей студентів КНТЕУ, 2021.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи складає 50 друкованих сторінок.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

1.1. Економічна сутність, класифікація та визнання доходів за міжнародними стандартами.

Дохід та витрати можуть відображатися у звіті про прибутки та збитки по-різному для того, щоб надавати інформацію, доречну для прийняття економічних рішень. Визначення доходу охоплює дохід від звичайної діяльності і прибуток від інших операцій. Власне доходи виникають під час звичайної діяльності суб'єкта господарювання і мають різну назву, в тому числі: продаж, гонорари, відсотки, дивіденди, роялті та орендна плата. Прибуток від інших операцій відображає інші статті, які відповідають визначенню доходу, і може виникати або не виникати в ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання. Прибуток від інших операцій охоплює, наприклад, доходи, отримані в результаті вибуття непоточних активів. Коли прибуток від інших операцій визнається в звіті про прибутки та збитки, він, як правило, відображається окремо. Завдяки доходу можна отримати або збільшити корисність різних типів активів. [72]

Тлумачення економічної сутності категорії доходу представниками різних економічних шкіл і течій представлені у дод.Б, табл.Б.1.

Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», доходи – це «збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників)». [32].

Українським законодавством передбачено окремий стандарт, що регулює порядок визнання доходів, – НП(С)БО 15 «Дохід» [33]. Податковий кодекс України ідентифікує поняття «дохід із джерелом його походження з України» як «будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, зокрема, від будь-

яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні» [44]. МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами»: «Дохід – це збільшення економічних вигод протягом звітного періоду у формі надходжень або покращення активів або зменшення зобов'язань, що веде до збільшення власного капіталу, окрім збільшення власного капіталу, пов'язаного з отриманням внесків від учасників власного капіталу» [30]. Порівняльна характеристика існуючих термінів щодо обліку доходів за національними стандартами та міжнародними стандартами наведено в табл.1.1.

Таблиця 1.1

Порівняльна характеристика існуючих термінів обліку доходів за національними стандартами та міжнародними стандартами

МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів з клієнтами» [30]	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [32]
Дохід (income) – збільшення економічних вигід протягом звітного періоду у формі надходжень або поліпшення активів, або зменшення зобов'язань, що веде до збільшення власного капіталу, крім збільшення власного капіталу, пов'язаного з отриманням внесків від учасників власного капіталу	Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників
Дохід (revenue, виручка) – виникає в ході звичайної діяльності суб'єкта госпо-дарювання	-
Контрактний актив (contract asset) – право суб'єкта господарювання на ком-пенсацію в обмін на товари або послуги, які суб'єкт господарювання передав клієнтові, якщо таке право зумовлене не плином часу, а іншими чинниками (наприклад, майбутніми результатами діяльності суб'єкта господарювання)	-
Контрактне зобов'язання (contract liability) – зобов'язання суб'єкта госпо-дарю-вання передати товари або послуги клієнтові, за які суб'єкт господарювання отримав компенсацію (або настав строк сплати такої суми) від клієнта.	-

Джерело: розроблено на основі [30.32]

Узагальнюючи загальноекономічні та бухгалтерські підходи до трактування поняття «дохід» підприємства можна виділити основні його характеристики:

- дохід підприємства – це один із видів фінансових результатів його господарської діяльності за певний період;
- дохід характеризується надходження економічних вигод, у вигляді виручки з реалізації майна, а також надходження коштів з позареалізаційних операцій.

Основними умовами для визнання доходу торговельного підприємства в обліку є:

- визнання його активу та зобов'язань за результатами реалізації товарів;
- відмежування внесків учасників;
- достовірний вимір величини доходу (оцінка) [32].

Класифікація доходів торгового підприємства представлена на рис. 1.1.

Якщо розглядати доходи з точки зору міжнародних стандартів, то тут існує наступна їх класифікація [30]:

- доходи, які отримані внаслідок продажу готової продукції (або товарів);
- доходи, які отримані внаслідок надання послуг (виконання робіт);
- проценти, роялті та дивіденди.

Слід зауважити, що однією з характеристик є також висока ступінь варіювання реального значення суми економічної вигоди, що формує дохід підприємства, у часі. Це обумовлено тим, що дохід підприємства визначається у грошовій формі (а вартість грошей у часі постійно змінюється під впливом інфляції та інших чинників) і за певний період (чим довшим буде цей період, тим вищим буде ступінь зміни реального значення доходу підприємства). Тому об'єктивна оцінка доходу суб'єкта господарювання має базуватись на обов'язковому врахуванні фактору часу [9].

Не менш важливою характеристикою доходу підприємства є його висока залежність від ризику, що притаманна господарській діяльності конкретного підприємства. Ця діяльність може здійснюватися за обраною підприємством агресивною, помірною або консервативною політикою, що відповідним чином буде позначатись і на сумі отриманих ним економічних вигод (доходу). Таким

чином, об'єктивне оцінювання доходу підприємства має базуватись на обов'язковому врахуванні такого фактору, як ризик.[9]

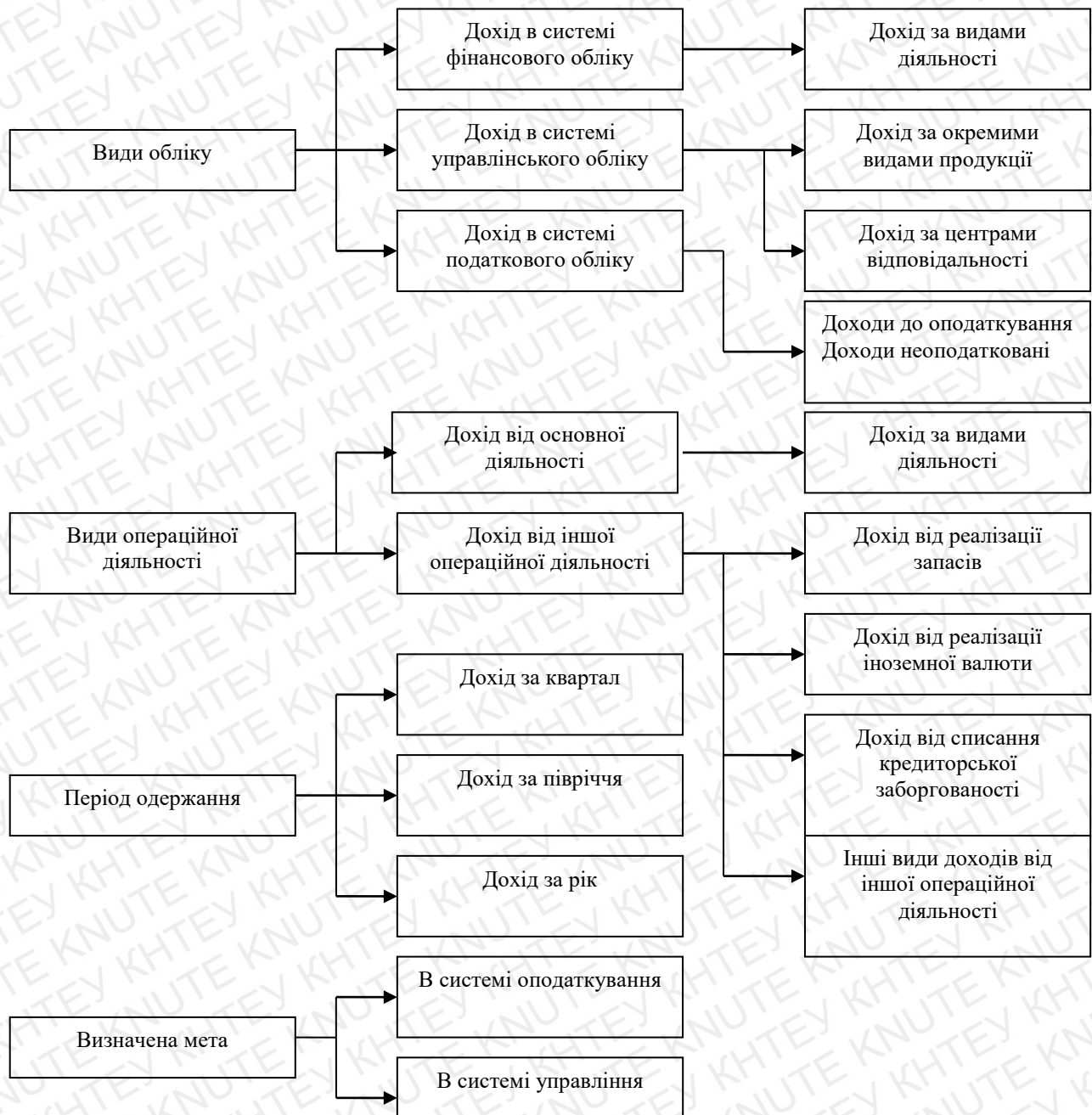

Рис. 1.1. Класифікація доходів торговельного підприємства

Джерело: складено за [2].

МСФЗ 15 визначає порядок визнання будь-якого доходу від звичайної діяльності внаслідок договору з клієнтом. Тобто якщо метою договору є продаж товарів, виконання робіт або надання послуг, які є результатом звичайної діяльності підприємства, і цей договір передбачає отримання компенсації, то це

сфера регулювання МСФЗ 15. При цьому договір визначається як угода між двома або більше сторонами, яка породжує права та обов'язки, що є юридично обов'язковими.[72]

Клієнтом, згідно МСФЗ 15, вважається сторона, яка уклала з підприємством договір на придбання товарів або послуг, які є результатом звичайної діяльності цього підприємства, в обмін на компенсацію. Договірним вважають зобов'язання підприємства передати товари або послуги клієнтові, за які воно отримало компенсацію (або настав строк сплати такої суми) від клієнта [6].

Порівнявши основні положення міжнародних та національних стандартів, можна стверджувати про наявність спільних моментів. Це, насамперед, стосується критеріїв визнання доходу, класифікації доходів за видами діяльності, оцінки доходів, порядку відображення у звітності тощо. Проте, питання їх класифікації у МСФЗ віднесено до питань професійного судження бухгалтерів, тобто підприємства виокремлюють певні статті доходів на свій власний розсуд, виходячи з досвіду, доречності, суттєвості та найбільш кращого і повного розкриття інформації про свою діяльність.[72]

Так, у МСФЗ 15 «Виручка за договорами з покупцями» представлена нова єдина для різних типів операцій п'яти ступінчаста модель визнання доходів від контрактів з клієнтами:

- ✓ визнання відповідного договору;
- ✓ визнання окремих зобов'язань щодо виконання договору;
- ✓ визначення ціни операції;
- ✓ розподіл ціни операції;
- ✓ визнання виручки в момент виконання або за ступенем виконання зобов'язань за договором [3].

Нами в статті «Концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами», були сформовані наступні висновки:

1. Договір підпадає під дію МСФЗ 15 у разі, якщо він задовольняє таким умовам: сторони договору письмово чи усно схвалили його, як наслідок, вони зобов'язані виконувати певні зобов'язання за ним; підприємство може

ідентифікувати права кожної зі сторін договору, умови платежу; договір за своєю суттю є комерційним, існує ймовірність, що підприємство отримає винагороду за товари або послуги, що будуть передані покупцю.[72]

2. Визначення окремих зобов'язань за договором. Часто один договір може включати декілька компонентів (наприклад, продаж товарів з наданням послуги з встановлення чи сервісного обслуговування). Тому за МСФЗ 15 необхідно визначити, чи є різні елементи договори окремими зобов'язаннями по виконанню. Важливість цього полягає в тому, що для різних зобов'язань можуть бути визначені різні моменти визнання виручки. Як правило, керуються таким підходом: якщо різні компоненти можна придбати окремо, то це є окремим зобов'язанням за договором.[72]

3. Ціна операції. Одним з ключових аспектів по відношенню до визначення ціни операції є визначення суми змінного відшкодування. Серед випадків, коли сума відшкодування може варіюватися, слід вказати: знижки, штрафи, бонуси чи заохочення, премії за результат тощо. Для визначення суми змінного відшкодування використовується найбільш ймовірна або розрахункова вартість з використанням очікувань в залежності від того, що є найбільш прийнятним в конкретному випадку .

Крім того, ціна угоди також може корегуватися на ефект вартості грошей у часі, якщо договір включає в себе істотний фінансовий компонент. Індикаторами наявності такої компоненти є різниця між величиною обіцяної винагороди та ціни у на продаж і очікуваним проміжком часу між поставкою та оплатою, що перевищує один рік.

Для того, щоб скорегувати суму винагород, компанії слід використовувати ставку дисконтування, яка повинна відображати кредитний ризик, специфічний для одержувача фінансування, а також як можливе забезпечення за фінансовим зобов'язанням. Дана ставка дисконтування є фіксованою і не змінюється в разі зміни процентних ставок, ні в разі зміни інших обставин.[72]

4. Розподіл ціни операції. Розподіл ціни операції між окремими зобов'язаннями по виконанню договору необхідно виконувати за наступним алгоритмом:

4.1. Визначити окрему ціну продажу: фактична або розрахункова та «залишковий» метод, якщо ціна продажу носить дуже невизначений або змінний характер (зміна в порівнянні з поточною практикою).

Залишковий метод передбачає не пропорційний розподіл ціни операції між окремими компонентами, а визначення справедливої вартості одного компонента (наприклад, справедливої вартості бонусних балів за програмою лояльності) і віднесення різниці між ціною операції та справедливою вартістю вищевказаного компонента на вартість залишився компонента.[72]

4.2. Розподілити ціну операції виходячи з відносних окремих цін продажу, як яби продукти продавалися окремо. При цьому, якщо існують переконливі підстави, сума знижки за договором (різниця між ціною операції та сумою окремих цін продажу за окремими компонентами) може бути віднесена на конкретне зобов'язання по виконанню договору [10].

5. Визнання виручки. Виручка може бути визнана в конкретний період часу або протягом проміжку часу [30].

Компанія визнає виручку в певний момент часу, коли відбувається передача обіцяних за договором товарів або надання послуг покупцеві. По суті, товари (послуги) передаються (надаються), коли покупець отримує контроль над ними. Отже, виручка визнається в момент отримання покупцем контролю над відповідними активами.[72]

Отже, основним принципом наведеної 5-рівневої моделі є те, що підприємство має визнавати виручку, відображаючи передачу товару або послуг покупцеві за вартістю відшкодування, що його підприємство розраховує отримати в обмін на ці товари або послуги. Щодо облікової політики підприємство повинно буде розробити і затвердити нові її правила, які будуть засновані на концепції МСФЗ. Завдяки цим правилам підприємство зможе безпомилково застосовувати правильні способи обліку зобов'язань, активів і власного капіталу.

1.2. Концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами.

Законодавство України як джерелом правової інформації, до якого відносяться нормативно-правові акти України. Вони регулюють діяльність підприємства. Виходячи з цього, для організація фінансового обліку на підприємстві, повинна стати нормативно-правова база. Концептуальна основа МСФЗ – це базове підґрунтя, на якому вибудовується всі філософія обліку за МСФЗ і яка є невід’ємною частиною стандартів. [31]

Концептуальна основа фінансової звітності описує мету і теоретичне підґрунтя фінансової звітності загального призначення, а також покликана сприяти всім учасникам процесу фінансового звітування, зокрема:

- ✓ допомагати Раді з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку розробляти міжнародні стандарти фінансової звітності, що ґрунтуються на послідовних концепціях;
- ✓ допомогти тим, хто складає звітність, розробляти послідовні облікові політики, коли відсутні стандартні положення щодо окремих операцій та подій, або коли Стандарт дозволяють обирати облікову політику;
- ✓ допомагати всім зацікавленим особам розуміти та тлумачити МСФЗ.

Концептуальна основа МСФЗ складається з 8 розділів, які наведені у табл.211.

Таблиця 2.1

Основні складові Концептуальної основи МСФЗ

№	Назва розділу	Основні положення
1	2	3
1	Мета фінансової звітності загального призначення	В розділі визначена мета фінансової звітності загального призначення, а саме надавати фінансову інформацію про суб'єкта господарювання, що звітує, яка є корисною для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів у прийнятті рішень про надання ресурсів цьому суб'єктові господарювання. Такі рішення охоплюють: а) придбання, продаж або утримування інструментів власного капіталу та боргових інструментів; б) надання або погашення кредитів або інших форм кредитування; в) використання права голосу для визначення дій керівництва, що впливають на використання економічних ресурсів суб'єкта господарювання, або для справляння впливу на ці дії в інший спосіб.

Продовж. табл. 1.1

1	2	3
2	Якісні характеристики корисної фінансової інформації	В розділі розглянуті якісні характеристики корисної фінансової інформації, визначають типи інформації, що є найбільш корисними для нинішніх та потенційних інвесторів, позикодавців та інших кредиторів для прийняття рішень про суб'єкта господарювання, що звітує, на основі інформації у його фінансовій звітності (фінансовій інформації). Якісні характеристики корисної фінансової інформації застосовуються до фінансової інформації, наведеної у фінансовій звітності
3	Фінансова звітність та суб'єкт, що звітує	В розділі зазначено, що фінансова звітність в наданні фінансової інформації про активи, зобов'язання, власний капітал, дохід і витрати суб'єкта господарювання, що звітує, є корисною для користувачів фінансової звітності при оцінюванні перспектив майбутніх чистих грошових надходжень та при оцінюванні раціональності управління керівництвом економічними ресурсами суб'єкта господарювання.
4	Елементи фінансових звітів	У Концептуальній основі визначено такі елементи фінансової звітності: а) активи, зобов'язання та власний капітал, що стосуються фінансового стану суб'єкта господарювання, що звітує; б) дохід і витрати, що стосуються фінансових результатів суб'єкта господарювання, що звітує.
5	Визнання та припинення визнання	Згідно цього розділу визнання — це процес фіксації для включення до звіту про фінансовий стан чи звіту (звітів) про фінансові результати статті, яка відповідає визначенню одного з елементів фінансової звітності — активу, зобов'язання, власного капіталу, доходу або витрат. Саме Звіт про фінансовий стан і звіт (звіти) про фінансові результати описують визнані активи, зобов'язання, власний капітал, дохід і витрати суб'єкта господарювання
6	Оцінювання	В цьому розділі надане визначення оцінки. Основа оцінки — це певна ідентифікована властивість (наприклад, історична собівартість, справедлива вартість чи вартість виконання) статті, що оцінюється. Застосування основи оцінки до активу чи зобов'язання породжує оцінку цього активу чи зобов'язання та відповідних доходів і витрат.
7	Подання та розкриття	В розділі зазначено, що повідомлення суб'єкта господарювання, що звітує інформації у фінансовій звітності робить цю інформацію доречнішою та сприяє правдивому поданню активів, зобов'язань, власного капіталу, доходу та витрат. Для результативного повідомлення інформації у фінансовій звітності потрібно: а) зосереджуватись на цілях і принципах подання та розкриття інформації, а не на правилах; б) класифікувати інформацію у спосіб, що забезпечує групування подібних статей і розмежування різних статей; і

1	2	3
		в) агрегувати інформацію в такий спосіб, щоб її не завуальовували ні непотрібна деталізація, ні надмірне агрегування.
8	Концепція капіталу та збереження капіталу	В розділі зазначено, що фінансова концепція капіталу приймається при підготовці фінансової звітності більшістю суб'єктів господарювання. Вибір суб'єктом господарювання належної концепції капіталу має спиратись на потреби користувачів його фінансової звітності.

Джерело: складено за [34].

Концептуальна основа МСФЗ не є стандартом, та положення концептуальної основи не має переваги перед самим Стандартом, та вимогами які зазначені в Стандарті.

Проте для вітчизняних бухгалтерів Концептуальна основа має особливий статус. Згідно п.1 Закону України «Про бухгалтерський та фінансову звітність», діє таке визначення МСФЗ: «міжнародні стандарти фінансової звітності прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку документи, якими визначено порядок складання фінансової звітності» Поряд з тим, МСБО 1 «Подання фінансової звітності» надає таке визначення: «міжнародні стандарти фінансової це стандарти та тлумачення, прийняті Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку».[12]

Отже, під визначення МСФЗ підпадають лише два види документів, прийнятих Радою, а саме стандарти та тлумачення. Законодавство України включає до складу МСФЗ усі документи, видані Радою, зокрема і Концептуальну основу. Тому вітчизняні підприємства, що застосовують МСФЗ, мають обов'язково дотримуватися Концептуальної основи як важливої складової нормативної бази.

У розділі 4 міститься визначення доходу. А саме це «збільшення активів або зменшення зобов'язань, наслідком якого є зростання власного капіталу, крім як унаслідок здійснення внесків держателями вимог до власного капіталу» [31]

Також для обліку доходів і розкриття їх у фінансовій звітності, потрібно користуватися наступними нормативними документами: Господарським

кодексом, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податковим кодексом України, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», НП(С)БО 9 «Запаси», НП(С)БО 11 «Зобов'язання», НП(С)БО 16 «Витрати», Інструкцією про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, та іншими нормативними документами.

Положення Господарського кодексу України використовують під час організації та ведення обліку підприємством. Відповідно до ст.189 Господарського кодексу України (ГКУ) суб'єкти господарювання можуть використовувати в господарській діяльності вільні, державні фіксовані і регульовані ціни – граничні рівні цін або граничні відхилення від державних фіксованих цін. Статтею 190 ГКУ встановлено, що вільні ціни визначаються на всі види продукції (робіт, послуг), за винятком тих, на які встановлені державні ціни [8].

Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» передбачено, органи влади, у межах своєї компетенції, відповідно до галузевих особливостей розробляють на базі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку методичні рекомендації щодо їх застосування. [49]. Також цим закон визначає правові принципи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні.

В Україні облік доходів регулюють такі національні та міжнародні стандарти: НП(С)БО 15 «Дохід», НП(С)БО 18 «Будівельні контракти», МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів із клієнтами». Порівняння цих стандартів свідчить про наявність у них суттєвих розбіжностей, які стосуються термінів, критеріїв визнання доходу, їх оцінки, порядку відображення звітності.

Для торговельних підприємств суттєве значення має питання оцінки товарів. При цьому оцінку товарів проводять при надходженні, при їх вибутті та на дату складання звітності. Оцінка товарів при надходженні та вибір методів

оцінки при вибутті впливає на визначення результатів діяльності у бухгалтерському обліку. Основними документами даного питання є НП(С)БО 9 «Запаси» [40]. і МСБО 2 «Запаси» [31].

Міністерством фінансів України розроблено «План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [43] та «Інструкцію про використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій» [18].

В додатку В, табл.В.1 наведений перелік основних законодавчих та нормативних документів, які використовувалися при написанні випускної кваліфікаційної роботи. Результати аналізу періодичної літератури з досліджуваного питання наведені в додатку В, табл.В.2 даної роботи.

Деякі науковці вважають, що підприємства, які прагнуть підвищити дохідність власної діяльності, мають створити дієздатну систему ефективного результат-орієнтованого управління фінансуванням оборотного капіталу, що включає застосування сучасних фінансових інструментів [67, с.160].

Систему управління фінансуванням оборотного капіталу в частині утворення доходу, як вказує О.Чубка, доцільно розглядати у розрізі таких складових її елементів як мета, завдання, об'єкт, суб'єкти, функції, принципи, методи [67, с.442]. На думку М.Теплюк, дохід є одним із видів ресурсів, можна аналізувати на основі концепції управління ресурсами. [57, с.81]. Швиданенко Г.О. вказує, що в системі фінансових показників відбувається загальна оцінка економічної результативності діяльності підприємства. Відтак, управління доходами можна представити як мистецтво здійснювати фінансове ресурсозбереження. [69, с.145].

Проведене дослідження стану обліку процесу продажу на торговельних підприємствах дало змогу Н.П. Ілюхіній виявити проблеми, які потребують обґрунтованого вирішення. Так, потребує впорядкування бухгалтерський облік операцій щодо продажу товарів з можливістю аналітичної й синтетичної деталізації для раціональної організації їх контролю та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. [16, с.17].

Отже, доходи підприємства, їх формування, відображення в обліку, управління доходами, є достатньо поширеною темою серед науковців, які пропонують різні підходи та погляди на тему дослідження.

Висновки до розділу 1

Дослідження теоретичних основ обліку доходів за міжнародними стандартами дозволило зробити наступні висновки:

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) вимагаються або дозволені для використання в 138 країнах, а більшість країн – учасниць Великої двадцятки вимагають їх використання в обов'язковому порядку. В Україні, яка бажає увійти у європейську спільноту, фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності повинні надавати ті підприємства, які зобов'язані це робити відповідно до законодавства. Фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності для малих і середніх підприємств можуть застосовувати підприємства, які зобов'язані застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності відповідно до законодавства. Що стосується норми положення, що по бажанню всі інші підприємстві можуть застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності, при прийняли відповідно рішення, яке знайшло зазначено в обліковій політиці самостійно, то на сьогодні цього робити не можна.

2. Стосовно законодавчої бази, то в Україні облік доходів регулюють такі національні: П(С)БО 15 «Дохід», П(С)БО 18 «Будівельні контракти», та міжнародний стандарт МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів із клієнтами». В цих стандартів, якщо провести порівняння, можливо побачити наявність у них суттєвих розбіжностей, які стосуються термінів, критеріїв визнання доходу, в оцінці доходів, порядку відображення звітності.

3. Принциповою відмінністю в обліку доходів за національними та міжнародними стандартами є те, що під час визнання доходу від реалізації за національним законодавством використовується так звана концепція доходу, а за

МСФЗ – концепція зміни активів/зобов'язань, за якою підприємство визнає дохід, коли він задовольняє зобов'язання щодо виконання, передаючи обіцяний товар або послугу клієнтові.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ДОХОДІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ТОВ "ТРАНС СТОУН"

2.1. Організація обліку доходів за міжнародними стандартами на ТОВ "ТРАНС СТОУН".

В основу дослідження прийнято ТОВ «ТРАНС СТОУН», діяльністю якого є оптова торгівля, підприємство має статус юридичної особи, складає фінансову звітність самостійно, має рахунки в банках, необхідні печатки, бланки із своїм найменуванням, та інші реквізити юридичної особи.

Підприємство ТОВ "ТРАНС СТОУН" зареєстроване 09.02.2011, юридична адреса: Україна, 03067, місто Київ, проспект Чугуївський, будинок 19-А, квартира 64. Керівником є Ваценко Павло Сергійович, розмір зареєстрованого капіталу становить 71000000,00 грн..

Основним видом діяльності ТОВ «ТРАНС СТОУН», згідно КВЕД 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля. Цей клас включає оптову торгівлю різним асортиментом без будь-якої визначено спеціалізації. ТОВ «ТРАНС СТОУН» представляє на ринку широкий асортимент хімічних реактивів, матеріалів для гальванічного, термічного, ливарного виробництва, скловаріння, будівельної галузі, харчових виробництв, для водоочищення та водопідготовки.

Новими напрямками в діяльності ТОВ «ТРАНС СТОУН» є:

- хімія для виробництва тротуарної плитки і формованих ж / б виробів
- хімія для шкіряного і хутряного виробництва
- хімія для водоочищення та водопідготовки

Так само постійно в наявності мастильно-охолоджуючі рідини, стандарт-титри (фіксанали) для титрометрії.

З 01.01.2018 застосовується класифікація підприємств з поділом на мікро-, малі, середні та великі, визначена ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність». Малими є підприємства, які не відповідають

критеріям для мікропідприємств та показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передує звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв [49]:

- ✓ балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро;
- ✓ чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - до 8 мільйонів євро;
- ✓ середня кількість працівників - до 50 осіб.

Згідно цієї класифікації ТОВ «ТРАНС СТОУН» є малим підприємством.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 22 червня 2000 року, «керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів» [49].

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення господарських операцій в первинних документах, зберігання опрацьованих документів, реєстрів та звітів протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе посадова особа, котра здійснює керівництво підприємством згідно з установчими документами. [33].

Організаційна структура, характеристика та аналіз діяльності за останні п'ять років ТОВ «ТРАНС СТОУН» наведена у додатку Г.

На ТОВ «ТРАНС СТОУН», для забезпечення ведення бухгалтерського обліку, створена бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером. В посадовій інструкції головного бухгалтера вказано, що він зобов'язаний забезпечувати дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних принципів бухгалтерського обліку, складання та представлення у встановлені терміни фінансової звітності та організувати контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку усіх господарських операцій.

Бухгалтерія ТОВ «ТРАНС СТОУН» складається з головного бухгалтера, з помічника головного бухгалтера, який також виконує при потребі посадові

обов'язки касира. З метою забезпечення на ТОВ «ТРАНС СТОУН» єдиних методологічних засад організації бухгалтерського обліку і фінансової звітності на підприємстві введені в дію посадові інструкції, в яких визначені функції та обов'язки працівників підприємства

Відповідно до зміни від Міністерства фінансів щодо бухгалтерського обліку - наказ від 09 липня 2021 року № 385 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку», вказано «фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності складають підприємства, які відповідно до законодавства зобов'язані їх застосовувати, а також ті, які прийняли таке рішення (закріплене в обліковій політиці) самостійно. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств можуть застосовувати підприємства, які зобов'язані застосовувати міжнародні стандарти фінансової звітності відповідно до законодавства, а також ті підприємства, які прийняли таке рішення самостійно. Застосування міжнародного стандарту фінансової звітності для малих і середніх підприємств не допускається підприємствами, на які не поширюється сфера його застосування. Підприємства, які для складання фінансової звітності застосовують міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств, використовують форми звітів, затверджені цим Національним положенням (стандартом)» [31].

Отже, відповідно до цієї постанови, для малих підприємств, застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні, під заборону. Постає питання щодо тих підприємств, що за власним бажанням раніше перейшли на складання фінансової звітності за міжнародними стандартами раніше. Якщо взяти зарубіжні країни в якості зразка, то жодна з цих країн не відмовлялася від міжнародних стандартів для малих підприємств.

ТОВ «ТРАНС СТОУН», згідно наказу «Про облікову політику підприємства» при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності, дотримується основних принципів НП(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Основна мета облікової політики, це забезпечити

одержання достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, необхідні для всіх користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних рішень. Документальне оформлення облікової політики на підприємстві здійснюється у вигляді системи організаційних і розпорядчих документів, в центрі якої Наказ про облікову політику, який наведений у додатку Д.

При аналізі наказу про облікову політику «ТОВ ТРАНС СТОУН» виявлене наступне, що підприємство формувати річний звіт, що містить фінансову звітність складену відповідно до НС(П)БО та веде бухгалтерський облік відповідно до НС(П)БО. Фінансову звітність підприємство надає засновнику та державним органам через «Єдине вікно» по формам у встановлені строки. Товариство «ТРАНС СТОУН» веде бухгалтерський і статистичний облік та звітність у встановленому порядку. Відповідальність за забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник даного підприємства.[45]

Закриття рахунків доходів здійснюється щоквартально перед складанням фінансової звітності. Відображення операцій в бухгалтерському обліку доходів здійснюється на основі первинних документів, які фіксують факти здійснення операцій. Первинні документи складені під час здійснення господарських операцій чи безпосередньо після їх завершення.

Первинні документи надаються в бухгалтерію підприємства не пізніше 3 днів після їх складання. Відповідальність за несвоєчасне складання, несвоєчасне їх надання в бухгалтерію підприємства і достовірність відображених в них даних несуть особи, відповідальні за складання цих документів.

Організація документообороту на ТОВ «ТРАНС СТОУН» є пов'язане із забезпеченням вчасного надходження необхідної інформації як для обліку і оперативного управління доходами підприємства. Згідно із законодавством підприємство на свій розсуд визначає правила документообороту. Графік затверджує керівник підприємства своїм наказом, а роботу зі складання графіка

документообороту організовує головний бухгалтер. Також головний бухгалтер контролює дотримання графіка документообороту виконавцями, для цього кожному виконавцю видають витяг із графіка документообігу з переліком і вимогами до опрацювання первинних документів, які відносять до його функціональних обов'язків.

Аналіз діяльності ТОВ «ТРАНС СТОУН» дозволив розробити типовий графік документообігу для обліку доходів підприємства і який наведений у додатку Е.

Ведення бухгалтерського обліку на ТОВ «ТРАНС СТОУН» автоматизовано, за допомогою програми 1С: Бухгалтерія (версія 2.0). Головною перевагою 1С:Підприємство бухгалтерія 2.0 для України є її своєчасна технічна підтримка, та в порівнянні з іншими програмними приємна вартість.

2.2. Фінансовий облік доходів та узагальнення інформації про них у звітності підприємства.

Фінансовий облік як система узагальнення інформації про діяльність підприємства, ґрунтується на застосуванні методу документування. Цей метод передбачає суцільне і безперервне документування всіх господарських операцій, що відбуваються протягом діяльності підприємства. Процес документування складається із сприйняття господарського факту, вимірювання його натуральних і вартісних показників та їх фіксування, та є передумовою реєстрації господарських фактів у системі рахунків. [5]

Організації первинного обліку на ТОВ «ТРАНС СТОУН» покладено на керівника підприємства, який зобов'язаний забезпечити фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій в первинних документах та виконання всіма працівниками, вимог головного бухгалтера щодо порядку оформлення та подання в бухгалтерію документів.

Документи заповнюються працівниками ТОВ «ТРАНС СТОУН», яких визначають керівник та головний бухгалтер. Для документів, як правило, використовують типові форми, які створені за допомогою програмного забезпечення, яке використовує підприємство. Сюди відносяться такі документи: рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, приймальні акти, податкові накладні тощо. Для оформлення господарських операцій, що здійснюються на підприємстві ТОВ «ТРАНС СТОУН», використовують різні за своєю формою і змістом документи, які наведені у табл.Д.2 та табл.Ж.2 додатку Ж. На наш погляд, саме така класифікація документів дає змогу правильно зрозуміти їх зміст та призначення.

При документальному оформленні господарських операцій та пов'язаних з ними змін на підприємстві відбувається рух облікової інформації між первинною документацією, регістрами синтетичного, аналітичного обліку та звітністю.[45] Цей інформаційний взаємозв'язок документів ілюструє схема на рис.3.2 додатку 3.

Взаємовідносини між покупцями і підприємством складаються на основі заключення договорів поставки або купівлі-продажу. При відпуску товарів покупцю, ТОВ «ТРАНС СТОУН» виписує товарно-супровідні документи. Найбільш типовими з них, по вітчизняним товарам, є рахунок-фактура, товарно-транспортна накладна, видаткова накладна. Товари можуть вибувати з ТОВ «ТРАНС СТОУН» в результаті реалізації, природних втрат, неправильного зберігання, непридатності для використання, крадіжок, псування, стихійних лих, пожеж та ін.

ТОВ «ТРАНС СТОУН» реалізує товари як правило по без готівковому розрахунку, але законодавство дозволяє право здійснювати розрахунки готівкою протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами між юридичними особами у розмірі до 10000 гривень, а з фізичними особами - у розмірі до 50000 гривень.

Крім документів, що містять інформацію про кількісно-вартісні характеристики товарів, чинним законодавством встановлено вимоги щодо

необхідності документального підтвердження відповідності товарів до встановлених норм і стандартів. До них належать на ТОВ «ТРАНС СТОУН» сертифікат відповідності, відповідно до п. 4 ст. 16 Закону України «Про захист прав споживачів» [48]. Реалізація та використання товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації, без наявності сертифікатів відповідності забороняються. Сертифікат відповідності являє собою документ, виданий органом, уповноваженим на те Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації, відповідно до правил державної системи сертифікації, який засвідчує, що товар належним чином ідентифікований і відповідає вимогам діючих нормативних документів.

ТОВ «ТРАНС СТОУН» в своїй діяльності застосовує загальний план рахунків для обліку господарських операцій в своїй діяльності. З метою забезпечення необхідної деталізації підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» вводить до Плану рахунків субрахунки, виходячи з призначення рахунків, потреб управління підприємством.

Доходи підприємства, класифікуються за групами в наступному порядку:

- 1) доходи від реалізації продукції товарів (субрахунки рахунку;
- 2) інші операційні доходи: реалізація запасів, необоротних активів, операційна оренда активів, операційні курсові різниці, пені, штрафи, відшкодування сум раніше списаних активів, списання кредиторської заборгованості, безоплатно одержані оборотні активи, інші доходи операційної діяльності;
- 3) доходи від участі в капіталі: дохід, отриманий від інвестицій в дочірні, асоційовані підприємства за методом участі в капіталі;
- 4) фінансові доходи: відсотки, дивіденди отримані від фінансових інвестицій (крім інвестицій за методом участі в капіталі);
- 5) інші доходи (субрахунки рахунку 74).

У табл.2.1 надані рахунки, які застосовує підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» для відображення доходів. Робочий план рахунків ТОВ «ТРАНС СТОУН» наведений у додатку І.

Таблиця 2.1

Характеристика рахунків для обліку доходів на ТОВ «ТРАНС СТОУН»

№ з/п	Назва рахунку/ субрахунку	Застосування рахунку/субрахунку
1	2	3
702	«Дохід від реалізації товарів»	Узагальнює інформацію про доходи від реалізації товарів. За кредитом відображається збільшення (одержання) доходу, за дебетом - належна сума непрямих податків (акцизного збору, податку на додану вартість та інших, передбачених законодавством)
704	«Вирахування з доходу»	За дебетом відображаються сума наданих після дати реалізації знижок покупцям, вартість повернутих покупцем товарів, що підлягають вирахуванню з доходу. За кредитом субрахунку 704 відображається списання дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».
712	«Дохід від реалізації інших оборотних активів»	Узагальнюється інформація про доходи від реалізації оборотних активів (виробничих запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів тощо), а також необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу.
715	«Дохід від операційної оренди активів»	Узагальнюється інформація про доходи від оренди (крім фінансової) майна, якщо ця діяльність не є предметом (метою) створення підприємства
715	«Одержані штрафи, пені, неустойки»	Узагальнюється інформація про штрафи, пені, неустойки та інші санкції за порушення господарських договорів, які визнані боржником або щодо яких одержані рішення суду, а також про суми з відшкодування зазнаних збитків.
717	«Дохід від списання кредиторської заборгованості»	Узагальнюється інформація про доходи від списання кредиторської заборгованості, що виникла в ході операційного циклу, по закінченні строку позовної давності.
719	«Інші доходи від операційної діяльності»	Узагальнюється інформація про інші доходи від операційної діяльності, які не знайшли свого відображення на інших субрахунках рахунку 71 «Інший операційний дохід»
746	«Інші доходи»	Узагальнюється інформація про інші доходи, які не відображені на інших субрахунках рахунку 74 «Інші доходи», зокрема від списання кредиторської заборгованості
791	«Фінансові результати»	Призначено для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати підприємства від звичайної діяльності. За кредитом рахунку 79 "Фінансові результати" відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, за дебетом - суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, також належна сума нарахованого податку на прибуток.

Джерело: складено за [17].

Облік реалізації товарів відображається на рахунку 70 «Доходи від реалізації» субрахунок 702 «Дохід від реалізації товарів», при необхідності можна відкривати субрахунки другого порядку. Наприклад:

702.1 «Дохід від реалізації оподатковуваних ПДВ товарів»;

702.2 «Дохід від реалізації не оподатковуваних ПДВ товарів».

За кредитом відображається сума реалізації за методом нарахування, за дебетом – сума непрямих податків у сумі реалізації, а саме ПДВ і акцизний збір. Сума реалізації за мінусом ПДВ, акцизного збору, списується за дебетом рахунку 702 у кредит рахунку 79 «Фінансові результати» на субрахунок 791 «Результат основної діяльності». Облік повернення товарів відображається на субрахунку 704 «Відрахування з доходу». У табл.2.2, наведена кореспонденція рахунків з обліку реалізації товарів та продаж оптом через посередника у табл. 2.3.

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків з обліку доходів ТОВ «ТРАНС СТОУН»

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1	2	3	4	5
Перша подія реалізація товарів, друга надходження оплати				
1	Відображено у складі доходу виручку від реалізації товарів	361	702	3210
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	702	641	535
3	Списано облікову вартість товарів, визначену за одним з обраних методів	902	281	2470
4	Списано на фінансовий результат собівартість реалізованих товарів	791	902	2470
5	Списано на фінансовий результат отриманий дохід	702	791	2675
6	Надійшла на розрахунковий рахунок оплата за товар	311	361	3210
Перша подія попередня оплата коштів, друга реалізація товарів				
1	Надійшла попередня оплата на поточний рахунок в банку	311	681	3210
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	643	641	535
3	Відображено у складі доходу виручку від	361	702	3210

реалізації товарів				
4	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	702	643	535
5	Списано облікову вартість товарів, визначену за одним з обраних методів	902	281	2470
6	Списано на фінансовий результат собівартість реалізованих товарів	791	902	2470
7	Списано на фінансовий результат отриманий дохід	702	791	2675
8	Проведений залік, раніше отриманого авансу	681	361	3210

Джерело: складено за [17].

З метою деталізації інформації за товарів підприємству доречно ввести до рахунку 702 «Дохід від реалізації товарів» такі субрахунки [72]:

- 7021 «Дохід від реалізації товарів»;
- 7022 «Дохід від реалізації товарів за дисконтними картками»;
- 7023 «Дохід від реалізації товарів зі знижками»;
- 7024 «Дохід від реалізації товарів у період розпродажу»;
- 7025 «Дохід від реалізації товарів за іншими заходами впливу на обсяги продажу товарів».

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків з обліку доходів ТОВ «ТРАНС СТОУН» через посередника

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1	Передано товари на комісію	283	281	1350
2	Одержано оплату від комісіонера за проданий ним товар	311	685	1450
3	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	644	641	290
4	Відображено реалізацію проданого товару з урахуванням комісійної винагороди	361	702	1740
5	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ	702	644	260
6	Списано собівартість проданого товару	902	283	1350

7	Віднесено на витрати зі збуту суму комісійної винагороди	93	685	85
8	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ у вартості комісійної винагороди	641	685	17

Джерело: складено за [17].

До рахунку 704 «Вирахування з доходу» необхідно ввести такі рахунки третього порядку:

- 7041 «Вирахування з доходу за товари, повернені покупцями»;
- 7042 «Сума знижок, наданих покупцям»;
- 7043 «Інші вирахування з доходу».

На ТОВ «ТРАНС СТОУН» іноді зустрічається реалізація товарів нижче ціни їх придбання. Причин, з яких підприємство змушене реалізовувати свій товар за ціною нижче ціни придбання, досить багато. Це може бути спричинено змінами кон'юнктури ринку (зниженням попиту на реалізовуваний товар, зниженням цін на аналогічний товар конкуруючими підприємствами), необхідністю в реалізації товарів у найкоротші терміни, пошкодженням товару або його упаковки тощо.

Говорячи про правомірність реалізації ТОВ «ТРАНС СТОУН» свого товару за ціною нижче ціни придбання, необхідно зазначити таке. Право встановлювати ціну реалізації товару належить тільки учасникам договірних відносин Виняток становлять тільки ті товари, щодо яких здійснюється державне регулювання цін.

В цьому разі на ТОВ «ТРАНС СТОУН» роблять наступні записи, які відображені в табл. 2.4.

Стосовно інших операційних доходів, то ТОВ «ТРАНС СТОУН» надає послуги оренди складських приміщень. При створенні підприємства, зареєстрований капітал формувався за рахунок внесків засновків нежитловим приміщенням, загальною площею 1530 квадратним метрів.

Таблиця 2.4

Облік отриманих доходів при реалізації товарів нижче ціни придбання

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1	Відображено дохід від реалізації товарів	361	702	900
2	Відображено суму податкових зобов'язань щодо ПДВ	702	641	150
3	Донараховану до рівня звичайної ціни суму податкових зобов'язань щодо ПДВ віднесено на витрати підприємства	949	641	20
4	Списано на фінансовий результат суму доходу, отриманого від реалізації товарів	702	791	750
5	Відображено собівартість реалізованого товару	902	281	850
6	Віднесено на фінансовий результат собівартість реалізованого товару	791	902	850
7	Списано на фінансовий результат суму податкових зобов'язань щодо ПДВ, донараховану до рівня звичайної ціни	791	949	20

Джерело: складено за [17].

В цьому приміщенні підприємство планувало створити цех по виробництву меблів. Але розвиток ринку, дослідження яке провело підприємство по вивченню кон'юнктури, внесло корективи. ТОВ «ТРАНС СТОУН» підрахував, що торгівля хімічними продуктами принесене підприємство прибуток відразу після його створення, без додаткових затрат на обладнання. У табл. 2.5 наведені господарські операції по іншим операційним доходам ТОВ «ТРАНС СТОУН».

Організація податкового обліку на ТОВ «ТРАНС СТОУН» регламентується Податковим кодексом України. ТОВ «ТРАНС СТОУН» є платником ПДВ. Це податок, закладений у вартість будь-якого товару. ПДВ оплачують покупці, але перераховує до бюджету і звітує за ним саме продавець. Щоб розрахувати суму ПДВ, яка підлягає перерахуванню, необхідно від суми податкового зобов'язання відняти суму податкового кредиту. Податок на прибуток ТОВ «ТРАНС СТОУН» нараховує самостійно за ставкою, визначеною ст. 136 Податкового кодексу України, від бази оподаткування, визначеної згідно зі ст. 135 цього Кодексу.

Базова ставка податку на прибуток становить 18 відсотків, без застосування податкових різниць.

Таблиця 2.5

Облік отриманих інших операційних доходів та інших доходів підприємства ТОВ «ТРАНС СТОУН»

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1	Відображено доходу від надання складських приміщень в операційну оренду	361	713	2400
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	713	641	400
3	Списано на фінансовий результат отриманий дохід	713	791	2000
4	Списана кредиторської заборгованості, що не виникла в ході операційного циклу, по закінченні строку позовної давності	685	749	6

Джерело: складено за [17].

Вже декілька років ТОВ «ТРАНС СТОУН» наближалось до створення умов, для переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності. При цьому підприємство планувало в своїй діяльності застосовувати МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами». До переваг МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» можуть бути віднесені такі складові [72]:

1) Стандарт дає універсальну модель визнання виручки, яка може бути застосована для будь-якого бізнесу, для різних видів діяльності і галузей, для товарів, продукції, робіт, послуг тощо.

2) Стандарт містить не лише викладення загального підходу визнання виручки, а й деталізований алгоритм, що значно спрощує порядок його практичного використання.

3) МСФЗ 15 чітко визначає критерії визнання виручки для різних умов виконання контрактних зобов'язань (одномоментних та протягом періоду).

4) Особливу увагу приділено визначенню ціни як бази для подальшого визнання виручки у цілому за контрактом, так і виручки стосовно окремих компонентів контракту. У П(С)БО 15 цінам приділено недостатньо уваги.

5) Дає змогу вирішити проблеми узгодження вимог стандартів з обліку виручки, які передбачені в МСФЗ і в системі стандартів США – GAAP/USA. Передбачена єдина, покрокова модель визнання виручки, яка дає змогу поліпшити систему обліку і порядок подання інформації про виручку у фінансовій звітності.

Високий рівень конвергенції МСФЗ і GAAP/USA в частині обліку виручки і відображення її у фінансових звітах дає змогу підвищити зіставність показників звітності, що, безумовно, є суттєвим і перспективним етапом у розвитку облікових систем світу [5]. На нашу думку, положення міжнародних стандартів більш деталізовані щодо обліку доходів від реалізації, вони сприяють розширенню аналітичності, достовірності та зрозумілості інформації, що формується в бухгалтерському обліку та відображається у фінансовій звітності суб'єкта господарювання. Вважаємо, що доцільно вести зміни до НП(С)БО 15 «Дохід» для наближення його вимог до міжнародних стандартів обліку.[72]

Працівники бухгалтерії пройшли навчання по міжнародним стандартам фінансової звітності, та підприємство на етапі придбання сучасного програмного продукту SAP. Це автоматизована система, яка пропонує комплекс рішень для вибудовування спільного інформаційного простору на базі підприємства і ефективного планування ресурсів і робочих процесів. Її інструменти можна використовувати як окремо, так і комбінуючи. Головне, щоб середовище було єдиної - це дозволить забезпечити максимальну ефективність проведення та актуалізації даних між різними відділами або іншими функціональними одиницями підприємства.

Відповідно до частини другої ст. 12 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами. [49]

Згідно з частиною п'ятою ст. 12 Закону підприємства, складають і подають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність органам державної влади та іншим користувачам в єдиному електронному форматі, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку. [49]

Згідно з МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» у фінансовій звітності та примітках до неї підприємство повинно розкривати таку інформацію про доходи:

- облікову політику, яка прийнята для визнання доходу, в тому числі методи для визначення етапу завершення операції з надання послуг;
- суму кожної суттєвої категорії доходу, визначеного протягом певного періоду, включаючи дохід від реалізації товарів, надання послуг, відсотків, роялті, дивідендів тощо;
- суму доходу, отриманого в результаті обміну товарів або послуг, який включено до кожної суттєвої категорії доходу.

З метою відображення в обліку і фінансовій звітності, зокрема у Звіті про прибутки та збитки, доходи поділяють за видами діяльності (операційна діяльність, фінансова діяльність та інвестиційна діяльність).

Згідно НС(П)БО 1, доходи відображають в бухгалтерському обліку та включають у звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) відповідно до принципу нарахування.

У звіті про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» за рядком 2000 відображають дохід (виручку) від реалізації за вирахуванням непрямих податків і зборів, що сплачуються з обороту, наданих знижок, вартості повернених раніше проданих товарів, доходів, які за договорами належать комітентам.

Також цьому рядку показують:

- дохід від операційної оренди, якщо в оренду надається інвестиційна нерухомість або оренда основний вид діяльності підприємства;

- вартість, за якою реалізовано цінні папери, і суму винагороди за виконання інших операцій, пов'язаних з розміщенням, купівлею і продажем цінних паперів з урахуванням відповідних вирахувань, якщо торгівля цінними паперами основний вид діяльності;
- дохід коміонера (повіреного) від надання комісійних послуг.

Отже, доходи відображають у бухгалтерському обліку і у фінансовій звітності за відвантаженні товари, виконання робіт, надання послуг незалежно від термінів одержання грошових коштів або їх еквівалентів від покупців.

2.3. Управлінський облік доходів підприємства на ТОВ "ТРАНС СТОУН"

Предметом управлінського обліку на підприємствах торгівлі слід вважати увесь спектр діяльності підприємства в цілому та його структурних підрозділів зокрема. Оскільки управлінський цикл включає функції планування, обліку, контролю, аналізу та прийняття управлінських рішень, – управлінський облік повинен забезпечувати інформацією всі зазначені функції, охоплюючи три часові періоди: минулі, сучасні та майбутні події. Інформаційні системи, що діють на підприємстві, утворюють інформаційну інфраструктуру підприємства. [61].

Управлінський облік на підприємстві ТОВ «ТРАНС СТОУН» дозволяє керівництву приймати рішення щодо: підвищення прибутковості окремого товару або групи товарів, визначення ціни реалізації товару, оптимізації асортименту. Це проводиться на основі визначення коефіцієнта маржинального доходу. Також за допомогою АВС-аналізу, підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» оптимізує свій асортимент товарів, з метою збільшення обсягу продажу.

При застосуванні цього методу, всі товари які є на ТОВ «ТРАНС СТОУН» поділяються на три групи:

Група А – товари, які забезпечують максимальний обсяг продажу, і які займають у загальній кількості товарів 20% ;

Група В - товари, які забезпечують обсяг продажу не більш 15%, і займають і загальній кількості 30%;

Група С – товари, які забезпечують мінімальний обсяг продажу, і які займають у загальній кількості товарів 50%.

У табл.2.6 наведений витяг із розрахунку продажу товарів за допомогою ABC аналізу. Аналіз ТОВ «ТРАНС СТОУН» проводить за допомогою програми Excel.

Таблиця 2.6

Проведення ABC аналізу продажу товарів на ТОВ «ТРАНС СТОУН»

№	Найменування товару	Прибуток
1	Засіб для миття унітазу Sano Anti Kalk WC 750 мл	94
2	Універсальний засіб для чищення Frosch 1 л	52
3	Активні піна Cillit Bang 600 мл	130
4	Засіб від плісняви Cillit Bang Антипятна+Гигиена 750 мл	120
5	Чистячий засіб для туалетів Cillit Bang Сила цитруса 750 мл	73
6	Засіб для миття акрилових ванн Sano Jet Bathroom 1 л	95
7	Універсальний миючий екозасіб для прибирання TORTILLA с	229

Джерело: складено за даними підприємства.

Після вибору асортименту, проводиться сортування товарів за прибутковістю. Таким чином визначається самий рентабельність кожного товару.

На наступному етапі визначається частка прибутку за кожним видом товарів, це представлено у табл.2.7.

Таблиця 2.7

Визначення долі продажу кожного товару

№	Найменування товару	Прибуток	Частка
1	Універсальний засіб для чищення Frosch 1 л	52	7
2	Чистячий засіб для туалетів Cillit Bang Сила цитруса 750 мл	73	9
3	Засіб для миття унітазу Sano Anti Kalk WC 750 мл	94	12
4	Засіб для миття акрилових ванн Sano Jet Bathroom 1 л	95	12
5	Засіб від плісняви Cillit Bang Антипятна+Гигиена 750 мл	120	15
6	Активна піна Cillit Bang 600 мл	130	16
7	Універсальний миючий екозасіб для прибирання TORTILLA с	229	29

Джерело: складено за даними підприємства.

Після визначення частки прибутку по кожному товару, ТОВ «ТРАНС СТОУН» розраховує частка груп з накопиченням. Витяг наданий у табл.2.8

Таблиця 2.8

Частка товару в номенклатурі накопичувальним підсумком

№	Найменування товару	Прибуток	Частка	Доля з накопичувальним підсумком
1	Універсальний засіб для чищення Frosch 1 л	52	7	75
2	Чистячий засіб для туалетів Cillit Bang Сила цитруса 750 мл	73	9	82
3	Засіб для миття унітазу Sano Anti Kalk WC 750 мл	94	12	73
4	Засіб для миття акрилових ванн Sano Jet Bathroom 1 л	95	12	98
5	Засіб від плісняви Cillit Bang Антипятна+Гигиена 750 мл	120	15	16
6	Активна піна Cillit Bang 600 мл	130	16	21
7	Універсальний миючий екозасіб для прибирання TORTILLA с	229	29	73

Джерело: складено за даними підприємства.

Далі ТОВ «ТРАНС СТОУН» визначає кордон до групи товарів А, В та С. В табл.2.9 представлений результат групування товарів за трьома групами.

Таблиця 2.9

АВС аналіз продажу товарів на ТОВ «ТРАНС СТОУН»

№	Найменування товару	Прибуток	Частка	Доля з накопичувальним підсумком	Група
1	Засіб від плісняви Cillit Bang Антипятна+Гигиена 750 мл	120	52	16	С
2	Активна піна Cillit Bang 600 мл	130	57	21	С
3	Засіб для миття унітазу Sano Anti Kalk WC 750 мл	94	12	73	В
4	Універсальний миючий екозасіб для прибирання TORTILLA с	229	29	73	В
5	Універсальний засіб для чищення Frosch 1 л	52	7	75	В
6	Чистячий засіб для туалетів Cillit Bang Сила цитруса 750 мл	73	9	82	А
7	Засіб для миття акрилових ванн Sano Jet Bathroom 1 л	95	12	98	А

Джерело: складено за даними підприємства.

Провівши групування товарів, ТОВ «ТРАНС СТОУН» отримує аналітичний звіт про те, які товари забезпечують найбільші доходи підприємства. Подальшою метою підприємства є збільшення продажу саме товарів з групи А і зниження долі не зовсім прибуткових товарів С.

При побудові системи управління, підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» враховує, що бухгалтерський облік доходів ґрунтується на принципі нарахування, згідно якого при визначенні фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, що були проведені для отримання цих доходів. Також доходи в цьому випадку в обліку та звітності

відображаються в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

Висновки до розділу 2

Дослідження сучасного стану обліку доходів за міжнародними стандартами на ТОВ «ТРАНС СТОУН» дозволило зробити наступні висновки:

1. Забезпечення виконання завдань, що виконуються бухгалтерським обліком залежить від правильної організації синтетичного та аналітичного обліку, ступеню автоматизації облікових робіт і використання сучасних інформаційних технологій в обліковому процесі.

2. За результатами аналізу фінансового обліку ТОВ «ТРАНС СТОУН» можливо зробити висновок, що фінансовий облік діяльності базового підприємства ведеться згідно чинного законодавства, з використанням автоматизованої форми обліку. Підприємство має тільки доходи від реалізації товарів.

3. Базове підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» є платником податку на прибуток на загальних підставах, має свідоцтво про реєстрацію платника податку на додану вартість.

4. Організація обліку згідно наказу про облікову політику базового підприємства, відповідальність за його ведення, а також складання і подання податкової звітності покладена на головного бухгалтера.

5. Оцінюючи систему бухгалтерського обліку як базову систему показників для формування доходів та їх використання слід відмітити, що деякі елементи системи бухгалтерського обліку потребують удосконалення. Головними напрямками розвитку облікових даних для повнішого задоволення потреб управління є: удосконалення і ширше використання показників бухгалтерської фінансової звітності; впровадження міжнародних систем обліку доходів та управління ними; дотримання нормативно- правового регулювання первинних документів, правильності відображення доходів в облікових реєстрах і звітності.

6. Володіння різноманітними методами забезпечує досягнення цілей управлінського обліку через формування відповідних показників-індикаторів діяльності, що потребує їх формального відображення у вигляді певних внутрішніх документів спеціальних форматів – внутрішньої звітності.

7. Управлінський облік доходів формується на основі певних принципів, що забезпечує генерування інформації про доходи з метою оперативних, тактичних, стратегічних рішень управління доходом. Це досягається за допомогою методичних прийомів, а саме математичної статистики, економічного, логічного, системного та структурного аналізу, інформаційного й економіко-математичного моделювання.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ПІДПРИЄМСТВА ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ НА ТОВ "ТРАНС СТОУН"

3.1. Напрями і заходи удосконалення фінансового обліку доходів на ТОВ "ТРАНС СТОУН".

Концептуальною основою для формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства і їх відображення у фінансовій звітності є відповідні стандарти бухгалтерського обліку, які сьогодні набувають ознак глобальних стандартів, будучи частиною глобальної фінансової реформи, забезпечуючи прозорість як основу побудови більш еластичної глобальної інфраструктури.[72]

В Україні, яка прагне інтегруватися в європейську спільноту, всі підприємства повинні мати право для складання фінансової звітності застосовувати міжнародні стандарти, які викладено державною мовою та офіційно оприлюднено на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку. [72]

Прийняття МСФЗ 15 (IFRS 15) «Дохід від договорів із клієнтами» стало результатом спільної праці інститутів МСФЗ та GAAP протягом 10 років. Метою цього Стандарту є встановлення принципів, які підприємство повинно застосовувати, щоб повідомляти користувачам фінансової звітності корисну інформацію про природу, величину, час та невизначеність доходів і грошових потоків, що виникають унаслідок договору з клієнтом. [72]

Основною відмінністю у трактуванні сутності доходу за національними та міжнародними стандартами є те, що у МСБО 18 акцентується увага на тому, що дохід повинен бути отриманий у звітному періоді. Також у міжнародному стандарті наведено визначення доходу (revenue – виручка), яке у національних стандартах відсутнє, як і згадка про звичайну діяльність. Наприклад, доходи у вигляді дивідендів і відсотків також є доходами звичайної діяльності, але навряд чи їх можна вважати виручкою в її традиційному розумінні. Виручка ближче за

змістом до доходів операційної діяльності, а не звичайної діяльності в широкому її значенні. Орієнтація міжнародних стандартів на МСФЗ на концепцію зміни активів/зобов'язань під час визнання доходу від реалізації зумовила появу нових термінів, таких як «контрактний актив» та «контрактне зобов'язання», які в національних стандартах відсутні, що суттєво впливає на організацію синтетичного та аналітичного обліку доходів і спричиняє розбіжності в складанні Балансу (Звіту про фінансовий стан) і Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за міжнародними та національними стандартами. [72]

Також більш деталізованою є й класифікація доходів від реалізації за МСФЗ 15, які для цілей обліку та визнання поділяються на доходи, зобов'язання по яких задовольняються з плином часу, та доходи, зобов'язання по яких задовольняються у певний момент часу. За національними стандартами окремо виділені лише доходи від реалізації за будівельними контрактами, які визнаються з урахуванням ступеня завершеності робіт на дату балансу, за одним з методів:

- вимірювання та оцінка виконаної роботи;
- співвідношення обсягу заведеної частини робіт та їх загального обсягу за будівельним контрактом у натуральному вимірі;
- співвідношення фактичних витрат із початку виконання будівельного контракту до дати балансу та очікуваної (кошторисної) суми загальних витрат за контрактом. [72]

Різними є й підходи до визначення суми доходу від реалізації на національними і міжнародними стандартами. За П(С)БО 15 «Дохід», дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню. Відповідно до МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами», дохід визнається за ціною операції, тобто величиною компенсації, право на яке суб'єкт господарювання очікує отримати в обмін на передачу клієнтові обіцяних товарів або послуг за винятком сум, зібраних від імені третіх осіб (наприклад, деяких податків на продаж). [72]

На основі вивчення наукової літератури було встановлено, що вимогам сучасності щодо обліку доходів від реалізації більшою мірою відповідають

міжнародні стандарти фінансової звітності. До переваг МСФЗ 15 «Дохід від договорів із клієнтами» можуть бути віднесені такі:

1) Стандарт дає універсальну модель визнання виручки, яка може бути застосована для будь-якого бізнесу, для різних видів діяльності і галузей, для товарів, продукції, робіт, послуг тощо.

2) Стандарт містить не лише викладення загального підходу визнання виручки, а й деталізований алгоритм, що значно спрощує порядок його практичного використання.

3) МСФЗ 15 чітко визначає критерії визнання виручки для різних умов виконання контрактних зобов'язань.

4) Особливу увагу приділено визначенню ціни як бази для подальшого визнання виручки у цілому за контрактом, так і виручки стосовно окремих компонентів контракту. У П(С)БО 15 цінам приділено недостатньо уваги.

5) Дає змогу вирішити проблеми узгодження вимог стандартів з обліку виручки, які передбачені в МСФЗ і в системі стандартів США – GAAP/USA. Передбачена єдина, покрокова модель визнання виручки, яка дає змогу поліпшити систему обліку і порядок подання інформації про виручку у фінансовій звітності. Високий рівень конвергенції МСФЗ і GAAP/USA в частині обліку виручки і відображення її у фінансових звітах дає змогу підвищити зіставність показників звітності, що, безумовно, є суттєвим і перспективним етапом у розвитку облікових систем світу. [72]

Таким чином, положення міжнародних стандартів більш деталізовані щодо обліку доходів від реалізації, вони сприяють розширенню аналітичності, достовірності та зрозумілості інформації, що формується в бухгалтерському обліку та відображається у фінансовій звітності суб'єкта господарювання. Вважаємо, що доцільно внести зміни до П(С)БО 15 «Дохід» для наближення його вимог до міжнародних стандартів обліку. [72]

3.2. Удосконалення обліку доходів в системі прийняття управлінських рішень ТОВ "ТРАНС СТОУН"

Ефективність системи управлінського обліку пов'язана з важливими для управління факторами, сукупність яких забезпечує її прозорість в цілях аналізу і контролю. Визначимо чинники ефективності і дієвості організованої системи управлінського обліку, це:

- правильне цілевстановлення і прогнозування розвитку підприємства за напрямками діяльності;
- правильність визначення центрів відповідальності;
- адекватність самих бізнес процесів та технологій їх реалізації завданням підприємства в цілому, бізнес- напрямів, структурних підрозділів, що впливає на економію ресурсів;
- правильність обраної механізму планування і фінансування витрат дозволяє впливати на ціну продукції компанії;
- налагодженість горизонтальних зв'язків і розподіл системи відповідальності щодо збирання інформації та складання бюджетів забезпечує побудову оптимального для підприємства процесу планування та бюджетування, створює інформаційну інфраструктуру для забезпечення єдиного розуміння задач і погодження дій менеджментом всіх рівнів;
- правильно обрана система мотивації в підприємстві.

Для наших підприємств прийнятні два варіанти організації системи управлінського обліку. При першому — всі первинні документи надходять до бухгалтера, який здійснює й управлінський облік та визначає як само конкретні операції відображені в цих документах мають віддзеркалюватися в системі управлінського обліку і по кожному документу формує як бухгалтерські (здійснює бухгалтерський та податковий облік), так і управлінські проводки. Цей варіант найточніше відповідає основним принципам ведення обліку і достатньо повно відображає факти господарської діяльності компанії. Але при цьому необхідні додаткові ресурси для створення інтегрованої бухгалтерської системи,

яка поєднує традиційну бухгалтерську й управлінську конфігурації. При другому варіанті в базу управлінську даних інформація вноситься після її фіксації в базі даних бухгалтерського обліку. Дві бази даних ведуться паралельно. Фінансовий облік ведеться в традиційному режимі і бухгалтерія надає свою базу особі (бухгалтеру), який здійснює управлінський облік для її трансформації в управлінську базу даних за консолідованим даними. Такий варіант може бути впроваджений в короткі терміни і з мінімальними витратами. Чим більші відмінності між управлінським обліком і суто бухгалтерським обліком, тим вище ефективність впровадження системи управлінського обліку. Проте це вимагає детального опрацювання методології і методики конвертації операцій з бухгалтерської в управлінську інформаційну базу. Можливий і варіант оперативний обліку товарного руху, залишків товарів (продукції) в асортименті, фінансових потоків, заборгованості, тобто облік за певними видами аналітичної інформації, але не в цілому з діяльності компанії.

Організація системи управлінського обліку включає реалізацію низки функцій, які в залежності від змісту інформаційних потоків що визначають конкретні функції, розподілять на 2 групи:

1) функції, щодо організації інформаційних потоків, розробка і/або впровадження систем обміну інформацією між різними структурними підрозділами компанії і надання інформації нагору, її аналіз, планування діяльності;

2) функції, що визначають зміст інформаційних потоків, координація діяльності підрозділів, або окремих співробітників, їх мотивація, контроль за виконанням планів. Визначимо три етапи впровадження системи управлінського обліку:

Перший етап включає: постановку мети, планування і прогнозування, формування інформаційної бази, диференціацію витрат, аналіз і контроль, коригування планів.

Другий етап включає організацію системи управлінського обліку: опрацювання набору підконтрольних показників, розрахунок і аналіз основних

показників у оперативному режимі, організація інформаційного забезпечення, виявлення неприпустимих відхилень та виявлення "вузьких місць".

Третій етап передбачає налагодження регулярних процедур оперативному режимі: документування, моніторинг, інформаційне та економічне моделювання, економічний аналіз.

Серед основних напрямів розвитку системи управлінського обліку слід розглядати такі:

- перенос акценту від ретроспективного до перспективного аналізу та контролю;
- підвищення оперативності реакції на зміни в оточенні та всередині підприємства;
- оцінка витрат у різні часові періоди виробничого циклу;
- перманентний аналіз (моніторинг) змін середовища;
- опрацювання системи функціонування компанії у кризових ситуаціях

Ускладнення технологій виробництва вимагає вдосконалення управління та ускладнення координації в системі операційного менеджменту, розробки методології управлінського обліку, наявності кваліфікованих фахівців і сучасних інформаційних технологій.

Висновки до розділу 3

На підставі проведеного дослідження, можливо зробити наступні висновки:

1. Прийнятий МСФЗ 15 «Виручка по договорах із клієнтами» суттєво змінив підхід до порядку визнання доходу і запропонував п'яти крокову модель його відображення, яка ґрунтується на концепції зміни активів/зобов'язань під час визнання доходу від реалізації. Цим зумовлено появу нових термінів в обліку доходів, зокрема контрактного активу і контрактного зобов'язання, тому сьогодні наявні суттєві розбіжності в обліку доходів від реалізації за національними та міжнародними стандартами. Перевагою обліку доходів за міжнародними стандартами насамперед є те, що ці стандарти забезпечують чітке впорядкування

критеріїв визнання доходів у різноманітних ситуаціях і сприяють конвергенції МСФЗ і GAAP/USA, зближенню облікових систем різних країн, тому необхідне внесення аналогічних змін до П(С)БО 15 «Дохід».

2. Впровадження комп'ютеризації управлінського обліку в наших компаніях засвідчує що їхнє керівництво стало ретельно вивчати та обирати для впровадження програмні продукти, які репрезентовані на ринку програмного забезпечення. Вітчизняні підприємства можуть самостійно визначати форму організації і складові системи управлінського обліку, оскільки він є внутрішньою справою самого суб'єкта господарювання, не є обов'язковим не регулюється законодавством, служить тільки для інформування управлінської ланки, власники і менеджери компанії визначають доцільність його впровадження. Цей індивідуальний вибір залежить від цілей і стратегічних завдань компанії, стану її бізнес середовища, ринкової тактики і стратегії, ступеню стандартизації і формалізації процесу обліку й аналізу (або їхніх окремих процедур), організації системи опрацювання управлінських рішень і контролю за їх виконанням.

ВИСНОВКИ

Дослідивши в випускній кваліфікаційній роботі облік доходів за міжнародними стандартами, можна зробити наступні висновки:

1. Дохід це унікальний показник роботи кожного підприємства, який відображає результат його операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Він сприяє подальшій можливості функціонування підприємства, дає змогу бути конкурентоспроможним на ринку. Значення доходів у системі підприємства полягає у забезпеченні безперервного та послідовного процесу, дотриманні встановлених планових показників реалізації товарів, робіт, послуг та своєчасному задоволенні потреб споживачів у будь-який момент часу.

2. Категорія «дохід» в економічній теорії розглядається як збільшення ресурсної бази підприємства, що використовується ними для компенсації вже здійснених витрат, накопичення з метою подальшого розширення і розвитку. Тому питання обліку та стандартизації одного з найголовніших показників господарської діяльності підприємства потребує широкого розгляду.

3. Від раціонально організованої системи обліку доходів безпосередньо залежать достовірність фінансових результатів, ефективність прийняття управлінських рішень і управління підприємством загалом, що визначає перспективи розвитку організації, її майбутню інвестиційну привабливість, кредитоспроможність і ринкову вартість.

4. Користувачі, які отримали інформацію з МСФЗ, мають можливість аналізувати наслідки прийняття рішень, здійснювати прогнозування майбутнього розвитку та є основою прийняття стратегічних рішень. А фінансова звітність підприємств за міжнародними стандартами містить не тільки кількісні показники своєї господарської діяльності, а й характеристики здійснюваних процесів.

5. Специфіка діяльності торговельних підприємств має певні особливості щодо формування доходу, які слід враховувати при відображенні в бухгалтерському обліку, так як товари можуть бути відвантажені, реалізовані на різних умовах та в різних формах оплати: за готівку, платіжними картками, з

розстрочкою платежу, в кредит тощо, або перебувати у запасах, що впливатиме на момент визнання доходу. Окрім того, продаж товарів може починатись в одному звітному періоді і закінчуватись в іншому .

6. Дослідження нормативно–правової бази, яка регулює питання операцій по реалізації товарів, дає підстави зробити висновок про недостатню її досконалість. Основними недоліками нормативно-правових документів є їх нестабільність, та яскраво виражена орієнтація на фіскальну функцію. Аналіз спеціальної літератури, що стосується предмета дослідження, дає підстави стверджувати про перспективність досліджуваної теми.

7. Наукове дослідження проводилось на практичних матеріалах підприємства ТОВ «ТРАНС СТОУН», діяльність якого характеризується стабільною але не завжди прибутковою. Підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН» на сьогодні по показникам діяльності та чисельності є малим підприємством, для яких сьогодні перехід на міжнародні стандарти обліку призупинений. Тому для обліку доходів використовує НП(С)БО 15 «Дохід». Згідно цього стандарту дохід від реалізації товарів торговельного підприємства визнається за таких умов: покупцю передано ризику та вигоди, що пов'язані із правом власності на товар; торговельне підприємство не здійснює подальший контроль та управління реалізованим товаром; сума доходу визначена достовірно; впевненості торговельного підприємства у збільшенні економічних вигод та коректному визначенні витрат, що супроводжують продаж товару.

8. У відповідності до П(С)БО 15 «Дохід» виділяють такі види доходів: дохід виручка від реалізації продукції (Кт 70); інші операційні витрати (Кт 71); доходи від участі в капіталі (Кт 72); інші фінансові доходи (Кт 73); інші доходи (Кт 74). Наприкінці звітного періоду рахунки сьомого класу закриваються й залишку на них немає, тому їх можна віднести до тимчасових., які виконують допоміжні функції та починають новий звітний період з нульового сальдо. Протягом звітного періоду на цих рахунках накопичується інформація про доходи, що дає змогу скласти проміжну звітність. Підприємство може самостійно розробляти додаткові субрахунки та аналітичні рахунки, виходячи зі специфіки діяльності,

конкретних потреб, завдань управління і контролю. За допомогою додаткових аналітичних субрахунків з'являється можливість виділити доходи від реалізації товарів із застосуванням різних методів активізації продажу, що дає змогу проводити поглиблений аналіз товарообігу.

9.У процесі дослідження особливостей фінансового обліку базового підприємства основна увага акцентувалася на комплексному підході до його організації, на пошуку недоліків в обліковій системі та шляхів їх усунення. Аналіз системи фінансового обліку ТОВ «ТРАНС СТОУН» з точки зору особливостей і потреб цього підприємства свідчить про можливості удосконалення облікового процесу. Для цього в наказі про облікову політику треба саме специфіку обліку підприємства та доцільності введення існування окремих аналітичних рахунків.

10.Вивчення стану автоматизації торговельного процесу базового підприємства дало можливість встановити, що програма застосовується на підприємстві «1С:Підприємство 2.0» у повному обсязі дає змогу забезпечити внутрішніх користувачів інформацією облік та оподаткування операції про реалізації товарів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Deloitte. Міжнародний стандарт фінансової звітності (МСФЗ) 15 «Виручка по договорах з клієнтами»-URL:<http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs15>
2. Амалян А.В. Облік операцій з продажу в рамках партнерських бонусних програм у світлі нової глобальної концепції обліку (МСФЗ 15) / А.В. Амалян // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2015. – No 5–6. – С. 149–156 - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_5-6_
3. Брік С. В. Визнання доходу згідно МСФЗ 15: нюанси визначення / С. В. Брік, Л. К. Юхно // Результати наукових конференцій Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу НТУ "ХП" за 2020 рік : в 2 т. Т. 1. –URL:
4. Бутенець Ф.Ф. Історія бухгалтерського обліку : навч. посіб.– 2-ге вид., доп. і перероб. – Житомир : Рута, 2001. – Ч. 2 – С. 218–219.
5. Бутенець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку : підручник– Вид. 2-е, доп. і перероб. – Житомир, ЖТІ, 2011. – 640 с. 76.
6. Бух.облік для дорослих. МСФЗ трансформація. Управління прибутком. Податки/ І. Чалий. — Х.:Фактор, 2011. — 400 с.
7. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспектива розвитку: [монографія] / Н.М.Малюга. — Житомир, 2015. — 548 с.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 - IV. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
9. Голов С.Ф. Трансформація фінансової звітності українських підприємств у фінансову звітність за міжнародними стандартами /С.Ф. Голов, В.М. Костюченко, О.М. Кулага. – К., ФПБАУ, 2010. – 308с.
10. Дерев'янка С.І., Тарасюк І.Ю. Облік доходу згідно з МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» // Науковий журнал «ЛОГОΣ. Мистецтво наукової думки». - №1. - Грудень, 2018. URL: <file:///C:/Users/Work/Downloads/59>Маценко Л.Ф. Концептуальні відмінності обліку доходів після введення МСФЗ 15 «Виручка за

контрактами із замовником» // Економіка і суспільство. – 2017. – №12. – С. 701-705.

11. Державна служба статистики України. Офіційний сайт.URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/operativ>

12. Жолнер І. Фінансовий облік за міжнародними стандартами : навчальний посібник / І.Жолнер. – К. : Центр учбової літератури, 2012.– С. 85-134.

13. Захарін С.В. Інвестиційне забезпечення інноваційного й технологічного розвитку промислових підприємств / С.В.Захарін / Стратегія підприємства: адаптація організацій до впливу світових суспільноекономічних процесів [монографія]. - К.: КНЕУ, 2013. - С. 147-159.

14. Іванов М.М., Бугай І.В. Перехід українських компаній на МСФЗ згідно з IFRS 1 // Держава та регіони. Наукововиробничий журнал. Секція: Економіка та підприємництво.— 2012. — № 4. — С. 101—110

15. Ільяшенко В.А. Організаційне забезпечення управління прибутком підприємств / В.А.Ільяшенко, І.С.Чиж // Держава та регіони. С.: Економіка та підприємництво. – 2005. – №

16. Ілюхіна Н.П. Адаптація національної системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності до міжнародних стандартів в сучасних умовах / Н.П. Ілюхіна // Вісник соціально-економічних досліджень: Збірник наукових праць. – Вип. 38. – 2010. – 404 с.

17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

18. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

19. Казанова М. Визначення ціни операції // Податки та бухоблік – 2019. - №91;

Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 - IV. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

20. Касич А.О. Проблеми впровадження МСФЗ в Україні та шляхи їх вирішення / А. О. Касич, Я. Ю. Яковенко // Облік і фінанси = Accounting & Finance. – 2013. – N 1. – С.22-27.

21. Кулик В.А, Левченко З.М. Облікова політика підприємства: навч.посібник/ В. А. Кулик, З. М. Левченко – К.: «Центр. навч. літератури», 2020. – 312 с.

22. Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФЗ . Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 21. С. 38–41.

23. Лоханова Н.О. Облік виручки по договорах з клієнтами – нові підходи до визнання відповідно до МСФЗ 15-URL:

24. Маценко Л.Ф. Концептуальні відмінності обліку доходів після введення МСФЗ 15 «Виручка за контрактами із замовниками». Економіка і суспільство. 2017. № 12. С. 701–705.

25. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07>

26. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00>

27. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13>

28. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13>

29. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>
30. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами» URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti>
31. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ). IASB; Список, Стандарт, Міжнародний документ 010 від 01.01.2012 р. № 929. - URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_01
32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. – URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. – URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
35. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353. – URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 628. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Затв. наказом Міністерства фінансів України 25.02.2000 р. № 39. - URL : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>

38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 29 «Фінансова звітність за сегментами»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 19.05.2005 р. № 412. – URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137. – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99>
40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. – URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
41. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>
42. Перелік країн, що застосовують МСФЗ / Міністерство фінансів України URL: <http://msfz.minfin.gov.ua/uk/IfrsOtherCountries/AboutIFRSInOtherCountries>
43. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: в ред. наказу Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
44. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755. – IV. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
45. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
46. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. - URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
47. Полянко В.В.Стратегія управління доходами підприємств / В.В.Полянко. – [текст] – Київський національний торговельно-економічний університет, Київ, 2001. – 389 с.
48. Правдюк Н.Л, Коваль Л.В., Коваль О.В., Облікова політика підприємств: навч.посібник /Н.Л.Правдюк, Л.В.Коваль, О.В.Коваль. – К.: «Центр учбової літератури», 2021. – 647 с.

49. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1099 р. № 996 – XIV – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
50. Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» : Закон України від 12 травня 2011 р. N 3332-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3332-17>
51. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. – URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
52. Про затвердження Спрощеного плану рахунків бухгалтерського обліку: наказ Міністерства фінансів від 19.04.2001 р. № 186. - URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0389-01>
53. Пушкар Л.В. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні: монографія / М.С. Пушкар, Л.В. Нападовська, Я.Д. Крупка[та ін.]; за ред. М.С. Пушкаря. — Тернопіль: Економічна думка, 2010. — 267 с. 74.
54. Ромашко О.М. Проблеми оцінки та обліку витрат за міжнародними стандартами звітності / О.Ромашко URL: http://sophus.at.ua/publ/2013_04_18_19_kampodilsk
55. Строков Є.М. Дослідження та оптимізація економічних процесів "Оптимум–2020" : тр. 16-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 2-4 грудня 2020 р. / ред. Є. М. Строков ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т" [та ін.]. – Харків : Томенко Ю. І., 2020. – С. 56-58.
56. Сумцова О. Визначення обов'язків до виконання // Податки та бухоблік – 2019. - №91;
57. Теплюк М. А. Сутнісна характеристика та таксономія ресурсів підприємства / М. А. Теплюк // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – №_13. – С. 80-84.
58. Управління доходами і витратами підприємств [електронний ресурс]. – Доступний з: https://studme.com.ua/133710187035/finansy/upravlenie_dohodami_rashodami_predpriyatiy.htm
59. Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України. Офіційний сайт. – URL: <http://www.ufraa.org/> 111

60. Фінансова звітність за міжнародними стандартами // Вісник Податкової служби України 16.03.2019 р. — No 11.- URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/94484>.
61. Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі : монографія / О.В. Фоміна. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. — 468 с — URL: <https://knute.edu.ua/file/MjExMzA=/624a6d7d9a739851810eef1d42fb84ce.pdf>
62. Цивільний кодекс України: постанова ВРУ від 16 січня 2003 № 435-IV] // Законодавство України – URL:
63. Чалий І.В. Визнання доходу: новий МСФЗ 15 / І.В. Чалий // Все про бухгалтерський облік. — 2014. —No 101 (2218). — С. 20–22. IFRS 15 – Revenue from Contracts with Customers URL: <http://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs15>
64. Чалий І.В. МСФЗ 15: не лише про доходи / І.В. Чалий // Вісник МСФЗ. — 2014. — No 13. — URL: http://ifrs.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ000623.
65. Чижевська Л.В. *Аналіз та практичне застосування МСФЗ 15 «Виручка по договорах з клієнтами»* - URL:
66. Чубка О.М. Класифікація та вплив чинників на ефективність функціонування оборотного капіталу машинобудівних підприємств / О.М. Чубка, О.М. Рудницька // Логістика: [зб. наук. пр.] / Національний університет “Львівська політехніка”; редкол.: відп.ред. Є.В.Крикавський. - Львів, 2010. – Вип. № 669. - С. 158-166.
67. Чубка О.М. Оцінка методів управління оборотним капіталом промислових підприємств / О.М.Чубка, О.М. Рудницька // Проблеми економіки та управління: [зб. наук. пр.] / Національний університет “Львівська політехніка”; редкол.: відп.ред. Й.М. Петрович. - Львів, 2009. – Вип. №640. – С.440-445.
68. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV. — URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>
69. Швиданенко Г.О. Напрямок підвищення ефективності діяльності забезпечення ресурсами підприємства за рахунок ресурсозбереження / Г. О. Швиданенко, М. А. Теплюк // Економіка та підприємництво: Зб. наук. праць. – К.: КНЕУ, 2014. – №

32. – С. 143-149.

70. Шишина А.О. Стратегія застосування МСФЗ в Україні - URL:
http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Economics /46739.doc.htm 110

71. Шпортьень Н. Нові МСФЗ: чого очікувати і як це вплине на бізнес? / Н. Шпортьень // Аудитор України. – 2015. – № 1-2 (230-231) – с.72-75.

72. Шульженко Н. В. Концептуальні засади обліку доходів за міжнародними стандартами // Збірник статей студентів КНТЕУ: К.: КНТЕУ, 2020

ДОДАТКИ

Додаток А

РЕЄСТР СТАТИСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ

“Одна бджола меду не наносить”

КІЛЬКІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В ЄДРПОУ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

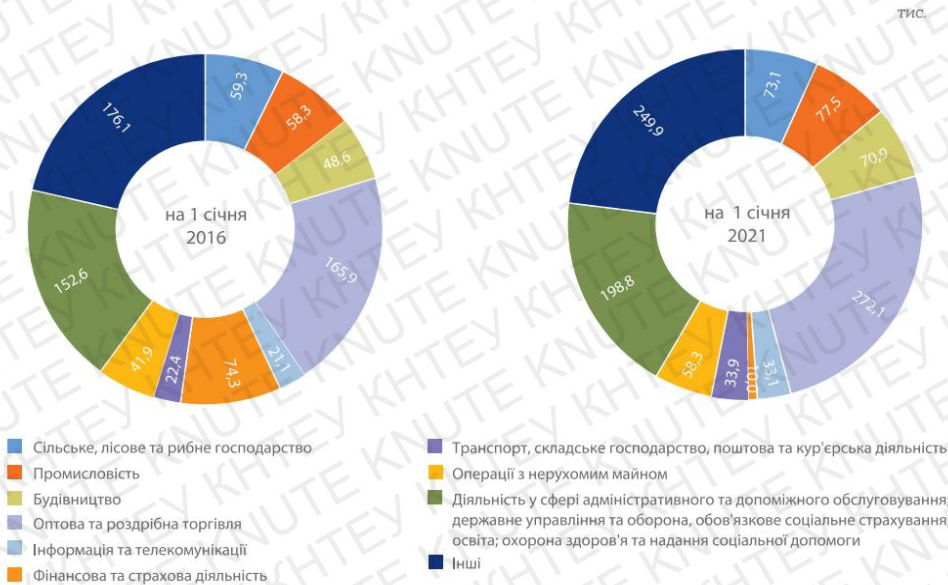

Рис.А.1 Загальна кількість підприємств України

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

ОБСЯГ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, ПОСЛУГ) ПІДПРИЄМСТВ

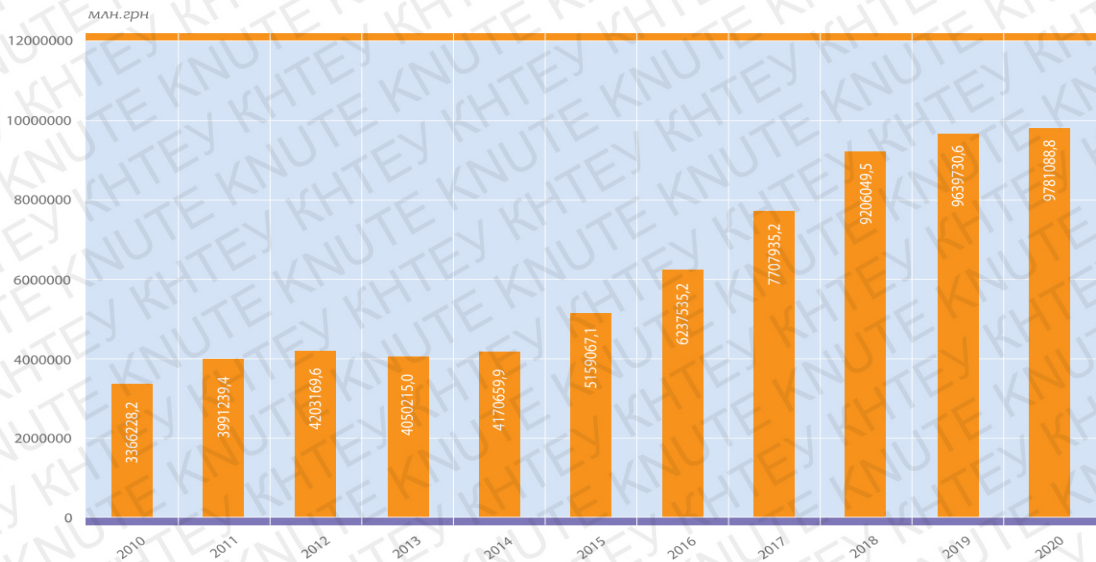

Рис. А.2. Динаміка зміни обсягів реалізації товарів, робіт, послуг

Продовження дод.А

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

ПРИБУТОК ТА ЗБИТОК ДО ОПОДАТКУВАННЯ

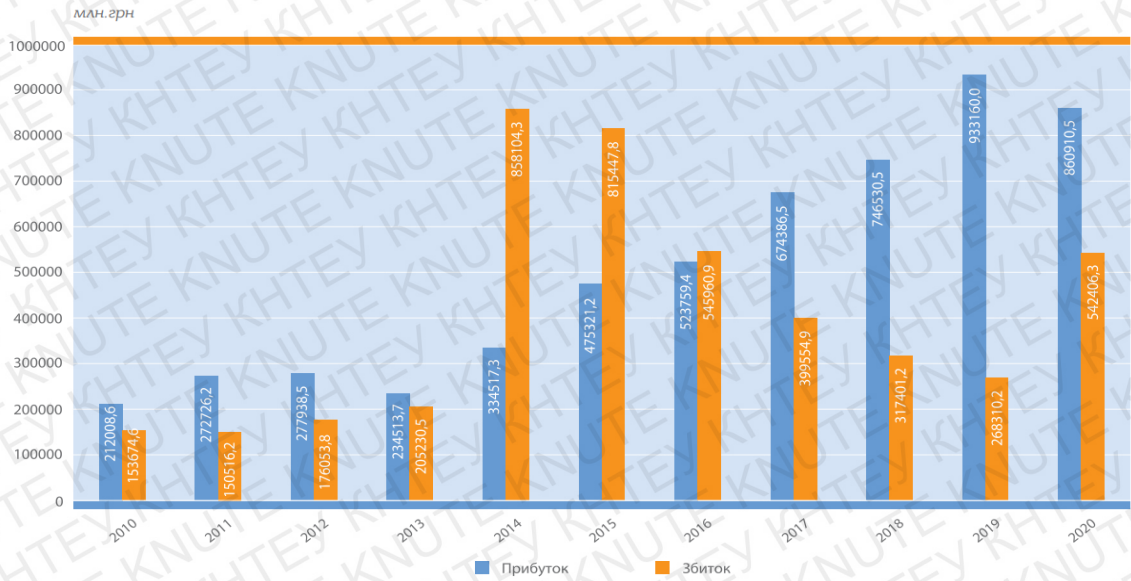

Рис.А.3 Динаміка отриманих фінансових результатів за останні роки

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ ТОВАРАМИ

*"Купуй як хочеш,
а продай як можеш"*

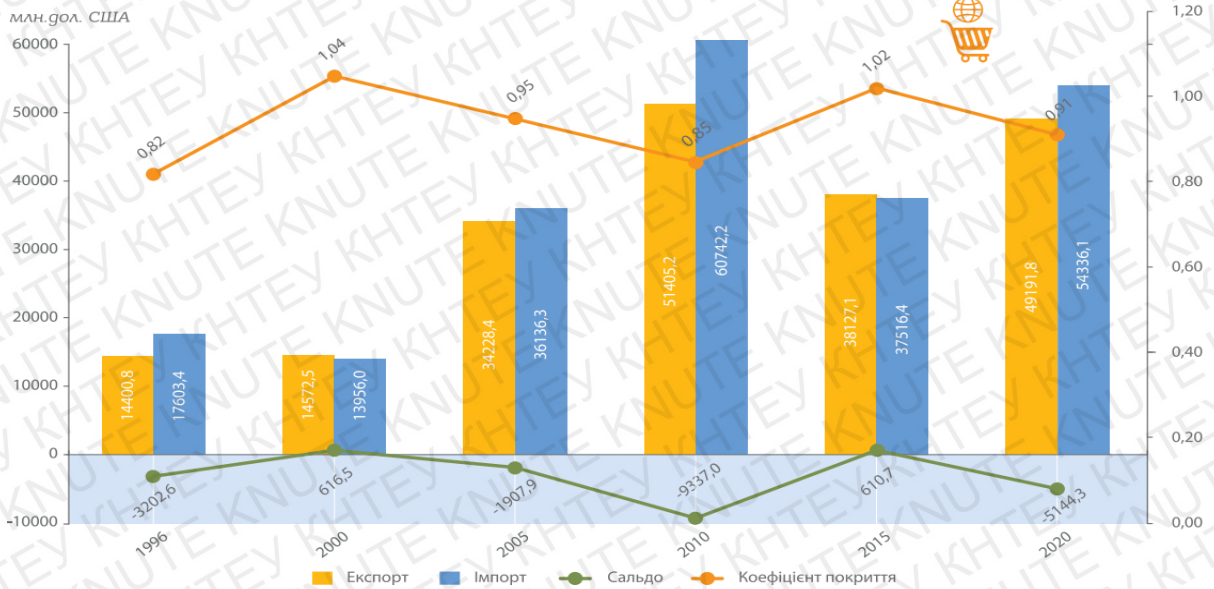

Рис.А.4 Динаміка зміни зовнішньоекономічної діяльності товарами

ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

РОЗПОДІЛ ДІЮЧИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ЇХ РОЗМІРАМИ

"У доброму хазяїні і соломинка не пропаде"

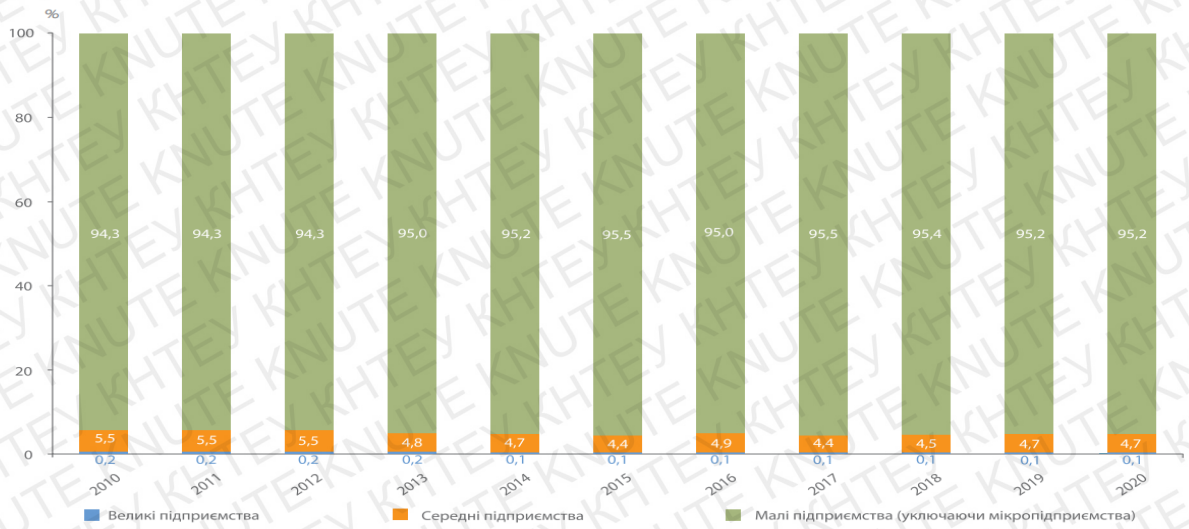

Рис.А.5. Діаграма існуючих підприємств України за розміром

Додаток Б
Таблиця Б.1

Тлумачення економічної сутності категорії доходу представниками різних економічних шкіл і течій *

Представники наукових шкіл	Тлумачення економічної сутності
Економічна теорія меркантилізму (У. Стаффорд, Т. Мен, С. Фортрей, Г. Скаруффі, Ж. Боден, А. Монкретьєн, Ф. Прокопович)	Представники меркантилізму вважали джерелом доходу країни зовнішню торгівлю, а оскільки матеріал для експорту постачаються ремеслами, то процвітання ремесла є умовою багатства країни. Так, обґрунтовуючи значення промислового виробництва, Томас Мен висловлював думку про те, що виробництво готових виробів приносить більше доходу, ніж видобуток тієї або іншої сировини.
Економічна теорія фізіократів (Ф. Кене, А.Р.Ж. Тюрго, П.С. Дюпон де Немур, В.Р. Мірабо)	Основоположник цієї економічної школи Франсуа Кене у теорії вартості фізіократів бачив джерело доходу в дії матеріальних чинників природи – землі й води. Продуктивною вважалася праця селян, що створювала чистий продукт. Джерело вигоди виявлялося не тільки на стадії виробництва продукції у формі скорочення витрат, а й у процесі обміну товарами у формі збільшення обсягу продажів. Звідси випливало, що будь-яка суспільно корисна праця могла сприяти зростанню доходу.
Класична економічна теорія (У. Петті, А. Сміт, Ж.Б. Сей, Дж. Міль, Д. Рікардо)	Адам Сміт висловлював такі думки щодо джерел доходів: «Заробітна плата, прибуток і земельна рента є трьома первісними джерелами будь-якого доходу, так само як і будь-якої мінової вартості. Усякий інший дохід в остаточному підсумку одержують з одного або іншого із цих джерел».
Маржиналістська економічна теорія (Е. Бем-Баверк, Л. Вальрас, У. Дже-вонс, В. Парето, І. Фішер, Дж. Хікс)	Ця економічна теорія досліджувала проблему формування доходу не з боку пропозиції, через витрати, як це робила класична школа, а з боку попиту, через ставлення людини до речі, що виявляється у сфері особистого споживання й обміну. Вихідним було положення про те, що на дохід впливають не тільки особисті інтереси виробника, а й інтереси споживачів товарів і послуг.
Неокласична маржиналістська теорія (М. Блауг)	Основний акцент економіст Марк Блауг робить власне на теорії доходів з позиції макроекономіки, розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, не визнаючи теорію зарплати, прибутку, ренти й відсотка основою цього питання.
Кейнсіанська економічна теорія (Дж. М. Кейнс)	Кейнсіанська концепція розглядала як додаткове джерело доходу мотиви поведінки індивідів: «виникнення й рух доходу... можуть бути пов'язані з поведінкою людей». Джон Мейнард Кейнс стверджував, що економічна система має потребу в державному регулюванні. Джон Бейтс Кларк дав пояснення створенню доходів. Вчений неокласик

	сформулював закон природного порядку: «Кожному фактору – певна частка в продукті й кожному – відповідна ви нагорода – ось природний закон розподілу». Висновок Джона Кларка, що стосується розподілу створеної вартості, полягав у тому, що дохід кожного фактора пропорційний кількості й вартості його граничного продукту.
Неокласична економічна теорія (Дж. Кларк, А. Пігу, Ф. Хайєк, Г. Хаберлер)	Український вчений Михайло Туган-Барановський, на основі теорії Джона Кларка, розробив соціальну теорію розподілу, де вказав на два чинники, від яких залежить заробітна плата: економічний та соціальний. Економічний чинник – це зростання продуктивності суспільної праці, соціальний – соціальна дієвість робочого класу. Тими самими чинниками, що формують заробітну плату, Михайло Туган-Барановський визначає й абсолютну величину прибутку, водночас протиставляючи заробітну плату і прибуток, як трудові та нетрудові доходи. Дохід, що заснований на експлуатації робітника капіталістом, – це прибуток, а нетрудовий дохід, який впливає з використання корисних властивостей землі – це рента. Зростання національного доходу відбувається завдяки підвищенню продуктивності суспільної праці, її можна збільшити за рахунок науково-технічного прогресу.
Марксистська економічна теорія (К. Маркс, Е. Бернштейн, Р. Гільфердінг, К. Каутський, В. Ленін)	Марксистський підхід до формування доходів ґрунтується на теорії трудової доданої вартості. Відповідно до теорії Карла Маркса, джерелом доходу є праця. У створенні нової вартості бере участь тільки один фактор – робітник, власник робочої сили. Інші види доходів є лише результатом неоплаченої праці робітників. Справедливість розподілу доходів, за Карлом Марксом, полягає у тому, що доходи учасників трудової діяльності формуються відповідно до суспільно необхідних витрат праці на виробництво товарів. Вимірювання частки кожного працівника здійснюється працею, що забезпечує рівність у розподілі трудових доходів.
Неоінституціональна економічна теорія (Р. Коуз, Д. Норт, О. Вільямсон)	Питання формування доходу розглядається через призму поняття прав власності. Під системою прав власності в неоінституціоналізмі розуміється безліч норм, що регулюють доступ до рідкісних ресурсів. Ці норми можуть санкціонуватися не тільки державою, а й суспільством – у вигляді звичаїв, моральних установок, релігійних заповідей, і охоплювати як фізичні об'єкти, так і об'єкти безтілесні (результати інтелектуальної діяльності). Права власності регулюють доступ до ресурсів, право на використання ресурсу, право на одержання від нього доходу, право на передачу всіх повноважень. Чим ширший набір повноважень, закріплених за ресурсом, тим вища його цінність

*сформовано автором за 3, 53

Додаток В
Таблиця В.1

Огляд нормативно-правової бази з обліку доходів підприємств

Л з/п	Документа та дата його затвердження	Назва нормативного документа	Основні положення
1.	Закон України від 16.01.2003 р. № 436 - IV [8]	Господарський кодекс України.	Визначає норми права, щодо здійснення господарської діяльності
2.	Закон України від 16.01.03 р. № 435-IV [68]	Цивільний Кодекс України:	Визначає норми права, щодо здійснення господарської діяльності
3.	Закон України від 23.12.2010 р. N 2856-VI [44]	Податковий кодекс України	Визначає норми податкового законодавства, щодо здійснення господарської діяльності підприємств
4.	Закон України від 16.07.1999 р № 996-XIV [49]	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. Висвітлює за якими принципами повинні відображатися витрати у фінансовій звітності.
5.	Закон України від 22.05.2003 р. N 851-IV [51]	Про електронні документи та електронний документообіг	Цей Закон встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів
6.	Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [31]	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»	Цим Національним положенням (стандартом) визначаються мета, склад і принципи підготовки фінансової звітності та вимоги до визнання і розкриття її елементів
7.	Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. №290 [33]	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»	Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи підприємства та її розкриття у фінансовій звітності. Використовується при проведенні обліку доходу

Л з/п	Документа та дата його затвердження	Назва нормативного документа	Основні положення
8.	Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353 [35]	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності
9.	Наказ МФУ від 25.02.2000р. № 39 [37]	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 Спрощена фінансова звітність	Цим НП(С)БО визначається зміст та форма Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва і порядок заповнення його статей
10.	Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [29]	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності»	Цей стандарт визначає основи подання фінансової звітності загального призначення для забезпечення їхньої зіставності з фінансовою звітністю суб'єкта господарювання за попередні періоди, а також з фінансовою звітністю інших суб'єктів господарювання. Він установлює загальні вимоги щодо подання фінансової звітності, настанови щодо її структури та мінімальні вимоги щодо її змісту
11.	Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [30]	Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 15 «Дохід від договорів з клієнтами»	Метою цього Стандарту є встановлення принципів, які підприємство повинно застосовувати, щоб повідомляти користувачам фінансової звітності корисну інформацію про природу, суму, час та невизначеність доходів і грошових потоків, що виникають внаслідок договору з клієнтом.
12.	Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.11 р. №	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських	Регулює систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, що використовується для детальної

Л з/п	Документа та дата його затвердження	Назва нормативного документа	Основні положення
	1591 [43]	операцій підприємств і організацій	та повної реєстрації всіх господарських операцій з метою забезпечення потреб складання фінансової звітності. Встановлює призначення і ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань і фактів фінансово-господарської діяльності підприємств
13.	Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. № 879 [46]	Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань.	Регулює проведення підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями незалежно від форм власності інвентаризації майна, коштів і фінансових зобов'язань для підтвердження правильності та достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності.
14.	Наказ Міністерства фінансів України, від 30.11.1999р № 291 [17]	Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, затверджена Наказом Мінфіну України.	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб
15.	Постанова Кабінетів Міністрів України від 24.05.95 р. № 88 [45]	Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку	Регулює порядок документального забезпечення записів у бухгалтерському обліку матеріальних цінностей.
16.	Наказ Міністерства фінансів України	Про затвердження методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів	Надані методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського

Л з/п	Документа та дата його затвердження	Назва нормативного документа	Основні положення
	від 29 грудня 2000 року №356 [26]	бухгалтерського обліку	обліку по обліку основних засобів
17.	Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. №433 [27]	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності	Надає рекомендації щодо заповнення статей в формах звітності

Огляд спеціальної літератури з теми дослідження

№	Найменування джерела	Основний зміст
1.	Атамас П.Й. Управлінський облік	У навчальному посібнику наводиться конспективно зміст окремих тем управлінського обліку та методика розрахунків, що може слугувати базою для вирішення практичних завдань.
2.	Бутинець Ф. Ф. Історія бухгалтерського обліку	Розглянута історія бухгалтерського фінансового обліку
3.	Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського фінансового обліку
4.	Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку	Досліджуються численні первинні бухгалтерські документи, їх застосування в обліковому процесі та порядок їх заповнення
5.	Гринчуцький В.І. Економіка підприємства	Визначення, класифікація, оцінка доходів підприємства
6.	Грузинов В.П. Економіка підприємства	Визначення, класифікація, оцінка доходів підприємства
7.	Гуцаленко Л.В. Адаптивна система обліку і контролю результатів діяльності	В монографії розглянуто система обліку фінансових результатів діяльності підприємства
8.	Дмитрук Н.М. Сутність, склад та напрямки вдосконалення обліку доходів від операційної діяльності на підприємствах	Порядок ведення бухгалтерського обліку доходів і витрат на підприємствах
9.	Жолтер І. Фінансовий облік за міжнародними стандартами	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського фінансового обліку
10.	Каменська Т. Міжнародні стандарти фінансової звітності в Україні: сучасний стан, практика і проблеми впровадження	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського обліку відповідно до національних та міжнародних стандартів
11.	Канцедал Н.А. Документування в системі бухгалтерського обліку: юридичний аспект	Досліджуються численні первинні бухгалтерські документи, їх застосування в обліковому процесі та порядок їх заповнення
12.	Карпенко О. В. Практичні підходи до підготовки внутрішньої звітності	Розкрито порядок підготовки до формування звітності та її складання

13.	Карпенко О. В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання	Визначено завдання управлінського обліку на підприємстві та його інструментарії
14.	Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення	Досліджуються численні первинні бухгалтерські документи, їх застосування в обліковому процесі та порядок їх заповнення
15.	Кубик В.Д. Проблеми обліку доходів підприємств у світлі застосування національних і міжнародних стандартів обліку	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського обліку відповідно до національних та міжнародних стандартів
16.	Кулик В.А., Левченко З.М. Облікова політика підприємства	Досліджуються численні первинні бухгалтерські документи, їх застосування в обліковому процесі та порядок їх заповнення
17.	Лагутін В.Д. Економічна теорія	Вивчена еволюція предмета та методу економічної теорії, розкрита основа функціонування економічної системи, визначення змісту і структури суспільного виробництва, проаналізовані конкуренції та наслідків монополії, сутності капіталу та його функціональних форм
18.	Легенчук С.Ф. Управління бухгалтерським документооборотом на підприємстві: аналіз основних підходів	Досліджуються численні первинні бухгалтерські документи, їх застосування в обліковому процесі та порядок їх заповнення
19.	Мазаракі А.А. та ін. Економіка торговельного підприємства	Розглянуті питання аналізу і планування стратегії діяльності підприємства
20.	Маліна Н.М. Бухгалтерський облік в Україні	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського обліку
21.	Маренич Т. Сутність бухгалтерського обліку як системи економічного регулювання	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського обліку відповідно до національних стандартів
22.	Михальчук Т.Г. Оподаткування малого бізнесу як напрям розвитку підприємництва в Україні	Напрямки розвитку малого підприємництва в Україні
23.	Нападовська Л. В. Управлінський облік	Визначено завдання управлінського обліку на підприємстві та його інструментарії

24.	Ніколаєва С.В. Економічна сутність зміст категорії «Дохід підприємства»	Визначення, класифікація, оцінка доходів підприємства
25.	Полянко В.В. Стратегія управління доходами підприємств	
26.	Правдюк Н.Л. Облікова політика підприємств	Порядок ведення бухгалтерського обліку доходів і витрат на підприємствах
27.	Пушкар Л.В. Сучасні проблеми розвитку системи обліку в Україні	Визначено завдання обліку на підприємстві та його інструментарії
28.	Пушкар М. С. Ідеальна система обліку: концепція, архітектура, інформація	Напрямки розвитку бухгалтерського обліку в Україні
29.	Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність	Розкриті теоретичні та методичні основи бухгалтерського обліку відповідно до національних стандартів
30.	Шмиголь Н.М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством	Порядок ведення бухгалтерського обліку доходів на підприємствах

Організаційна структура, характеристика та аналіз діяльності

ТОВ «ТРАНС СТОУН»

Для написання випускної кваліфікаційної роботи в якості базового підприємства було обрано підприємство ТОВ «ТРАНС СТОУН», яке є підприємством оптової торгівлі і займається реалізацією хімічними продуктами.

ТОВ «ТРАНС СТОУН» є юридичною особою, має круглу печатку зі своїм найменуванням, штампи та печатки для діловодства, окремий баланс, поточний та інші рахунки в банківських установах. Організаційна структура підприємства наведена на рис.Г.1.

Економічний потенціал ТОВ «ТРАНС СТОУН» визначається загальною величиною джерел фінансування і дорівнює вартості засобів, що знаходяться в його розпорядженні.

Обсяг реалізації на підприємстві не має чіткої тенденцію – він збільшується. У 2020 році дохід збільшився в порівнянні з 2019 роком на 38476 тис.грн., але це за рахунок підвищення цін практично на 100% порівняно з минулим роком, при цьому рентабельність на підприємстві не перевищує 1%. Тільки завдяки великому обсягу реалізації підприємство отримує в результаті невеликий прибуток. Низька рентабельність перш за все пов'язана з великою конкуренцією на ринку. У табл. Г.1 наведений аналіз діяльності підприємства за останні 5 років. Аналізуючи основні показники діяльності можливо зробити висновок, що підприємство розвивається.

Форми звітності ТОВ «ТРАНС СТОУН» наведені у додатках К1-К5.

Продовження дод.Г

Рис. Г.1. Організаційна структура ТОВ «ТРАНС СТОУН»

Продовження дод.Г
Таблиця Г.1

Аналіз показників діяльності підприємства ТОВ "ТРАНС СТОУН" за 2016-2020 роки													
Показники	Значення, тис. грн.					Абсолютне відхилення, тис. грн.				Відносне відхилення, %			
	2016	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Чистий дохід від реалізації продукції, товарів	72856	86314	118040	120020	158496	13458	31726	1979,6	38476	18,5	36,8	1,7	32,1
Інші операційні доходи	545,2	706,9	1489,9	743,3	220,2	161,7	783	-746,6	-523,1	29,7	110,8	-50,1	-70,4
Інші доходи	54,5	21,7	19,1	45,2	117,4	-32,8	-2,6	26,1	72,2	-60,2	-12,0	136,6	159,7
Разом доходи	73456	87043	119549	120808	158834	13587	32506	1259,1	38026	-12,053	135,54	88,216	121,42
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	65918	74780	107669	108058	140116	8862,6	32889	389,1	32058	13,4	44,0	0,4	29,7
Інші операційні витрати	6974,5	12260	11862	12661	18931	5285,3	-397,8	798,5	6270,5	75,8	-3,2	6,7	49,5
Інші витрати	6	3,2	3,5	0	0	-2,8	0,3	-3,5	0	-46,7	9,4	-100,0	0,0
Разом витрати	72898	87043	119535	120719	159047	14145,1	32491,4	1184,1	38328,3	42,6	50,1	-92,9	79,2
Фінансовий результат до оподаткування	557,8	-0,4	14,4	89,4	-213,4	-558,2	14,8	75	-302,8	-100,1	-3700,0	520,8	-338,7
Податок на прибуток	0	0	2,6	16,1	2	0	2,6	13,5	-14,1	0,0	0,0	519,2	-87,6
Чистий прибуток	557,8	-0,4	11,8	73,3	-215,4	-558,2	12,2	61,5	-288,7	-100,1	-3700,0	1,6	-251,1
Рентабельність	0,77	0,00	0,01	0,06	-0,14	-0,77	0,01	0,05	-0,20				

Наказ про облікову політику (витяг)

ТОВ «ТРАНС СТОУН»

«5» січня 2021 р.

На виконання вимог Закону України від 16 липня 1999 року № 996–XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності **наказую:**

1. При відображенні в бухгалтерському обліку господарських операцій і подій застосовувати норми відповідних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України.

2. За відсутності необхідних норм у вітчизняних П(С)БО застосовувати аналогічні норми системи міжнародних стандартів фінансової звітності МСБО–МСФЗ (IAS–IFRS) на підставі того, що національні стандарти не можуть суперечити міжнародним.

3. Установити межу суттєвості для:

- окремих об'єктів обліку, що належать до активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства, – 5 % підсумку всіх активів, зобов'язань і власного капіталу відповідно;

- окремих видів доходів і витрат – 2 % чистого прибутку (збитку) підприємства;

- проведення переоцінки або зменшення корисності об'єктів основних засобів – відхилення залишкової вартості від їхньої справедливої вартості у розмірі 10 % такого відхилення;

- визначення подібних активів – різниця між справедливою вартістю об'єктів обміну не повинна перевищувати 10 %;

- статей фінансової звітності – 1000 грн.

4. Не відображати відстрочені податкові активи й відстрочені податкові зобов'язання у річній фінансовій звітності.

6. При перерахуванні доходів, витрат і грошових коштів, виражених в іноземній валюті, середньозважений валютний курс не застосовувати.

7. Для визнання основних засобів, інших необоротних матеріальних і нематеріальних активів, встановлення строку корисного використання об'єктів та вибору методу нарахування амортизації створити постійно діючу експертну технічну комісію.

8. Матеріальні активи, термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного року, а вартість менше 6000 грн., вважати іншими необоротними матеріальними активами.

9. При нарахуванні амортизації основних засобів застосовувати прямолінійний метод нарахування амортизації

10. Проводити переоцінку тих об'єктів основних засобів, залишкова вартість яких відрізняється від їхньої справедливої вартості на дату балансу більше ніж на

15 %.

11. При нарахуванні амортизації нематеріальних активів застосовувати прямолінійний метод.

12. Здійснювати переоцінку за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок.

13. Одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати кожне їхнє найменування.

14. Облік транспортно-заготівельних витрат вести на окремому субрахунку в цілому, а не за групами.

15. У разі продажу чи іншому вибутті запасів застосовувати метод ФІФО.

16. Величину резерву сумнівних боргів розраховувати за методом класифікації дебіторської заборгованості (із застосуванням коефіцієнта сумнівності для кожної групи боржників).

17. Створювати резерв забезпечення на виплату відпусток працівникам підприємства та виконання гарантійних зобов'язань.

18. Контроль за виконанням цього наказу покласти на фінансового директора та головного бухгалтера підприємства.

Додаток Е

Графік документообігу для обліку доходів підприємства ТОВ «ТРАНС СТОУН»

Назва документа	Створення документа					Перевірка документа				Обробка документа		Передавання в архів	
	Кількість примірників	Відповідальний за виписування	Відповідальний за оформлення	Відповідальний за виконання	Строк виконання	Відповідальний за перевірку	Хто подає	Порядок подання	Строк подання	Виконавці	Строк виконання	Виконавці	Строк виконання
Видаткова накладна	1	Склад	Склад	Склад	Щоденно	ВМТП, бухгалтерія	Склад	За реєстром	Щоденно	Бухгалтерія	Щоденно	Бухгалтерія	Після закінчення кварталу

Додаток Ж
Таблиця Ж.1

Відображення доходів підприємства в первинних документах

№ з/п	Вид доходу	Первинний документ
1	Дохід від реалізації товарів	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, Розрахунок (довідка) бухгалтерії
2	Інші операційні доходи	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, договір оренди, Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, Інвентаризаційний опис товарно-матеріальних цінностей, Розрахунок (довідка) бухгалтерії
3	Дохід від участі в капіталі	Розрахунок (довідка) бухгалтерії, Виписка банку
4	Інші фінансові доходи	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів
5	Інші доходи	Прибутковий касовий ордер, Виписка банку, Рахунок-фактура, Товарно-транспортна накладна, Накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів, договір оренди, Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів, Договори та контр-акти із постачальниками і фінансово-кредитними установами

Продовження дод.Ж

Таблиця Ж.2

Класифікація документів з обліку доходів підприємства

№ пор.	Класифікаційна група	Види документів	Застосування базовим підприємством
1	Документи, що засвідчують згоду сторін при здійсненні угоди	Договір купівлі–продажу	+
		Договір міні (бартерний контракт)	-
2	Документи-підстави для відображення доходу від реалізації товарів	Видаткова накладна	+
		Товарно–транспортна накладна	-
		Рахунок–фактура	+
		Авіа–накладна	-
3	Податкові документи	Податкова накладна (ел. форма)	+
		Розрахунок корегування до податкової накладної (ел. форма)	+
4	Розрахункові	Виписка банку	+
		Касові ордери	+
		Чек	+
5	Інші документи	Акти виконаних робіт	-

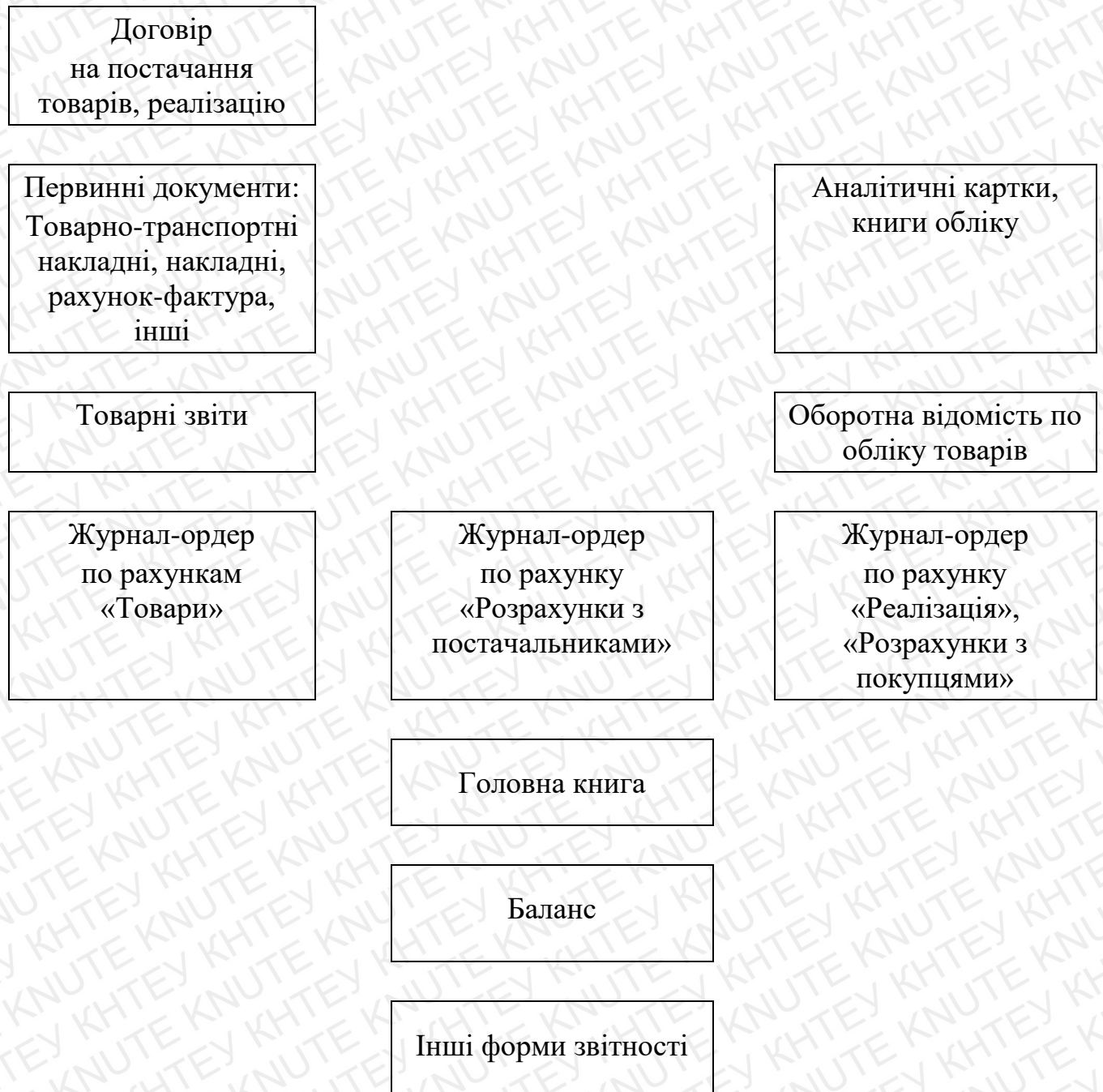

Рис.3.1. Схема взаємозв'язку документів по обліку товарів на підприємстві

Робочий план рахунків ТОВ «ТРАНС СТОУН»

Синтетичні рахунки (рахунки першого порядку)		Субрахунки (рахунки другого порядку)	
Ко д	Назва	К од	Назва
1	2	3	4
Клас 1. Необоротні активи			
10	Основні засоби	104	Машини та обладнання
		105	Транспортні засоби
13	Знос (амортизація) необоротних активів	131	Знос основних засобів
15	Капітальні інвестиції	152	Придбання (виготовлення) основних засобів
Клас 2. Запаси			
28	Товари	281	Товари на складі
		286	Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу
30	Каса	301	Каса в національній валюті
31	Рахунки в банку	311	Поточні рахунки в національній валюті
		315	Спеціальні рахунки в національній валюті
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями
		371	Розрахунки за виданими авансами
37	Розрахунки з різними дебіторами	372	Розрахунки з підзвітними особами
		373	Розрахунки за нарахованими доходами
		374	Розрахунки за претензіями
		377	Розрахунки з іншими дебіторами
39	Витрати майбутніх періодів		За видами витрат
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань			
40	Статутний капітал		За видами капіталу
44	Нерозподілені	441	Прибуток нерозподілений

	прибутки (непокріті збитки)	442	Непокріті збитки
		443	Прибуток, використаний у звітному періоді
46	Неоплачений капітал		За видами капіталу
Клас 6. Поточні зобов'язання			
60	Короткострокові позики	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
64	Розрахунки за податками й платежами	641	Розрахунки за податками
		642	Розрахунки за обов'язковими платежами
		643	Податкові зобов'язання
		644	Податковий кредит
65	Розрахунки за страхування	651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування
		652	За соціальним страхуванням
66	Розрахунки за виплатами працівникам	661	Розрахунки за заробітною платою
		662	Розрахунки з депонентами
		663	Розрахунки за іншими виплатами
68	Розрахунки за іншими операціями	680	Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу
		681	Розрахунки за авансами одержаними
		684	Розрахунки за нарахованими відсотками
		685	Розрахунки з іншими кредиторами
Клас 7. Доходи і результати діяльності			
70	Доходи від реалізації	702	Дохід від реалізації товарів
		704	Вирахування з доходу
71	Інший операційний дохід	710	Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
		711	Дохід від реалізації іноземної валюти
		712	Дохід від реалізації інших оборотних активів
		714	Дохід від операційної курсової різниці
		715	Одержані штрафи, пені, неустойки
		716	Відшкодування раніше списаних активів
		717	Дохід від списання кредиторської заборгованості
	718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів	

		719	Інші доходи від операційної діяльності
79	Фінансові результати	791	Результат операційної діяльності
		792	Результат фінансових операцій
		793	Результат іншої звичайної діяльності
		794	Результат надзвичайних подій
Клас 9. Витрати діяльності			
90	Собівартість реалізації	902	Собівартість реалізованих товарів
92	Адміністративні витрати		За видами витрат
93	Витрати на збут		За видами витрат
94	Інші витрати операційної діяльності	943	Собівартість реалізованих виробничих запасів
		944	Сумнівні та безнадійні борги
		945	Втрати від операційної курсової різниці
		946	Втрати від знецінення запасів
		947	Нестачі і втрати від псування цінностей
		948	Визнані штрафи, пені, неустойки
		949	Інші витрати операційної діяльності
98	Податок на прибуток	981	Податок на прибуток

Додаток К1

						Додаток 1		
						до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"		
ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ								
суб'єкта малого підприємництва								
						КОДИ		
						Дата (рік, місяць, число)		
						2017	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ТРАНС СТОУН"					за ЄДРПОУ	37501082	
Територія	Україна, Солом'янський р-н					за КОАТУУ	8036600000	
Організаційно-правова форма господарювання						за КОПФГ	240	
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними продуктами					за КВЕД	46.75	
Середня кількість працівників, осіб	25							
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком								
Адреса, телефон:	03067, м. Київ, пр. Чугуївський, буд. № 19-А, кв. 64, 0442227722							
1. Баланс на 31 грудня 2016 р.						Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив				Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду		
1				2	3	4		
I. Необоротні активи								
Незавершені капітальні інвестиції				1005	-	-		
Основні засоби:				1010	639,8	829,7		
первісна вартість				1011	1 192,4	1 594,9		
знос				1012	(552,6)	(765,2)		
Довгострокові біологічні активи				1020	-	-		
Довгострокові фінансові інвестиції				1030	-	-		
Інші необоротні активи				1090	-	-		
Усього за розділом I				1095	639,8	829,7		
II. Оборотні активи								
Запаси:				1100	13 804,6	14 801,5		
у тому числі готова продукція				1103	11 534,7	12 684,5		
Поточні біологічні активи				1110	-	-		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:				1125	1 285,7	2 053,8		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом				1135	1 518,5	1 042,5		
у тому числі з податку на прибуток				1136	106,3	106,3		
Інша поточна дебіторська заборгованість				1155	2 081,4	3 205,1		
Поточні фінансові інвестиції				1160	-	-		
Гроші та їх еквіваленти				1165	1 462,3	457,3		
Витрати майбутніх періодів				1170	48,5	61,5		
Інші оборотні активи				1190	35,8	238,2		
Усього за розділом II				1195	20 236,6	21 859,8		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				1200	-	-		
Баланс				1300	20 876,4	22 689,6		

	Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
	1	2	3	4
I. Власний капітал				
	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 000,0	11 000,0
	Додатковий капітал	1410	-	-
	Резервний капітал	1415	-	-
	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(406,8)	151,0
	Неоплачений капітал	1425	-	-
	Усього за розділом I	1495	10 593,2	11 151,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
	Короткострокові кредити банків	1600	-	-
	Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
	товари, роботи, послуги	1615	4 106,9	7 302,8
	розрахунками з бюджетом	1620	0,0	0,0
	у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
	розрахунками зі страхування	1625	-	-
	розрахунками з оплати праці	1630	-	-
	Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
	Інші поточні зобов'язання	1690	289,4	239,1
	Усього за розділом III	1695	4 396,3	7 541,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	Баланс	1700	-	-
		1900	20 876,4	22 689,6

**2. Звіт про фінансові результати
за 2016 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	72 856,3	50 778,2
Інші операційні доходи	2120	545,2	1 263,0
Інші доходи	2240	54,5	26,8
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	73 455,9	52 068,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(65 917,7)	(44 140,6)
Інші операційні витрати	2180	(6 974,5)	(7 926,8)
Інші витрати	2270	(6,0)	(0,7)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(72 898,2)	(52 068,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	557,7	0,0
Податок на прибуток	2300	-	(8,4)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	557,7	(8,4)
Керівник		Ваценко П.О.	
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	
Головний бухгалтер		Тихоплав С.М.	
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	

Додаток К2

Додаток 1						
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"						
ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ						
суб'єкта малого підприємництва						
						КОДИ
Дата (рік, місяць, число)						2018 01 01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ТРАНС СТОУН"		за ЄДРПОУ	37501082		
Територія	Україна, Солом'янський р-н		за КОАТУУ	8036600000		
Організаційно-правова форма господарювання			за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними продуктами		за КВЕД	46.75		
Середня кількість працівників, осіб	27					
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком						
Адреса, телефон:	03067, м. Київ, пр. Чугуївський, буд. № 19-А, кв. 64, 0442227722					
1. Баланс на 31 грудня 2017 р.			Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006	
Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду		
1		2	3	4		
I. Необоротні активи						
Незавершені капітальні інвестиції		1005	-	-		
Основні засоби:		1010	829,7	856,9		
первісна вартість		1011	1 594,9	1 961,4		
знос		1012	(765,2)	(1 104,5)		
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-		
Довгострокові фінансові інвестиції		1030	-	-		
Інші необоротні активи		1090	-	-		
Усього за розділом I		1095	829,7	856,9		
II. Оборотні активи						
Запаси:		1100	14 801,5	23 655,9		
у тому числі готова продукція		1103	12 684,5	23 567,1		
Поточні біологічні активи		1110	-	-		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		1125	2 053,8	2 770,8		
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		1135	1 040,8	1 152,7		
у тому числі з податку на прибуток		1136	106,3	106,3		
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	3 205,1	1 241,8		
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-		
Гроші та їх еквіваленти		1165	457,3	2 584,1		
Витрати майбутніх періодів		1170	61,5	61,9		
Інші оборотні активи		1190	239,9	470,0		
Усього за розділом II		1195	21 859,8	31 937,1		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-		
Баланс		1300	22 689,6	32 794,0		

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 000,0	11 000,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	151,0	150,7
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	11 151,0	11 150,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	3 996,7	11 751,7
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	7 302,8	9 279,7
розрахунками з бюджетом	1620	0,0	0,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	239,1	611,9
Усього за розділом III	1695	7 541,9	9 891,7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	22 689,6	32 794,0

2. Звіт про фінансові результати за 2017 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	86 314,3	72 856,3
Інші операційні доходи	2120	706,9	545,2
Інші доходи	2240	21,7	54,5
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	87 042,9	73 455,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(74 780,3)	(65 917,7)
Інші операційні витрати	2180	(12 259,8)	(6 974,5)
Інші витрати	2270	(3,2)	(6,0)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(87 043,3)	(72 898,2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	(0,4)	557,7
Податок на прибуток	2300	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	(0,4)	557,7

Керівник	(підпис)	Ваценко П. О. (ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер	(підпис)	Тихоплав С. М. (ініціали, прізвище)

Додаток КЗ

Додаток 1								
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства"								
ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ								
суб'єкта малого підприємства								
						коди		
Дата (рік, місяць, число)						2019	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ТРАНС СТОУН"				за ЄДРПОУ	37501082		
Територія	Україна, Солом'янський р-н				за КОАТУУ	8036600000		
Організаційно-правова форма господарювання					за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними продуктами				за КВЕД	46.90		
Середня кількість працівників, осіб	28							
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком								
Адреса, телефон:	03067, м. Київ, пр. Чугувський, буд. № 19-А, кв.64, 0442227722							
1. Баланс на 31 грудня 2018 р.				Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006		
Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду				
1		2	3	4				
I. Необоротні активи								
Незавершені капітальні інвестиції		1005	-	66,8				
Основні засоби:		1010	856,9	2 852,2				
первісна вартість		1011	1 961,4	4 038,9				
знос		1012	(1 104,5)	(1 186,7)				
Довгострокові біологічні активи		1020	-	-				
Довгострокові фінансові інвестиції		1030	-	-				
Інші необоротні активи		1090	-	-				
Усього за розділом I		1095	856,9	2 919,0				
II. Оборотні активи								
Запаси:		1100	23 655,9	45 802,3				
у тому числі готова продукція		1103	23 567,1	43 280,1				
Поточні біологічні активи		1110	-	-				
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:		1125	2 770,8	3 152,4				
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом		1135	1 152,6	4 919,2				
у тому числі з податку на прибуток		1136	106,3	106,5				
Інша поточна дебіторська заборгованість		1155	1 241,8	2 713,4				
Поточні фінансові інвестиції		1160	-	-				
Гроші та їх еквіваленти		1165	2 584,1	2 237,7				
Витрати майбутніх періодів		1170	61,9	62,0				
Інші оборотні активи		1190	470,0	523,6				
Усього за розділом II		1195	31 937,1	59 410,6				
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		1200	-	-				
Баланс		1300	32 794,0	62 329,6				

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	11 000,0	71 000,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	150,7	162,5
Неоплачений капітал	1425	-	(20 000,0)
Усього за розділом I	1495	11 150,7	51 162,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	11 751,7	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	9 279,7	7 417,8
розрахунками з бюджетом	1620	0,0	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	811,9	3 749,3
Усього за розділом III	1695	9 891,7	11 167,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	32 794,0	62 329,6

2. Звіт про фінансові результати за 2018 р.

		Форма № 2-м Код за ДКУД	
		1801007	
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт,	2000	118 040,1	86 314,3
Інші операційні доходи	2120	1 489,9	706,9
Інші доходи	2240	19,1	21,7
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	119 549,1	87 042,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(107 689,2)	(74 780,3)
Інші операційні витрати	2180	(11 862,0)	(12 259,8)
Інші витрати	2270	(3,5)	(3,2)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(119 534,7)	(87 043,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	14,4	(0,4)
Податок на прибуток	2300	(2,6)	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	11,8	(0,4)
Керівник		Ваценко П.О. (ініціали, прізвище)	
Головний бухгалтер		Ваценко П.О. (ініціали, прізвище)	

					Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність" (пункт 5 розділу I)		
Фінансова звітність малого підприємства					КОДИ		
					Дата (рік, місяць, число)		
					2020	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ТРАНС СТОУН"				за ЄДРПОУ	37501082	
Територія	Україна, Солом'янський р-н				за КОАТУУ	8038800000	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю				за КОПФГ	240	
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними				за КВЕД	46.90	
Середня кількість працівників, осіб	30						
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком							
Адреса, телефон:	03067, м. Київ, пр. Чугуївський, буд. № 19-А, кв.64, 0442227722						
1. Баланс на 31 грудня 2019 р.					Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив				Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду	
1				2	3	4	
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи				1000	75,2	65,9	
первісна вартість				1001	91,5	91,5	
накопичена амортизація				1002	(16,3)	(25,6)	
Незавершені капітальні інвестиції				1005	93,1	-	
Основні засоби:				1010	2 778,9	2 809,2	
первісна вартість				1011	3 947,3	5 108,2	
знос				1012	(1 170,4)	(2 299,0)	
Довгострокові біологічні активи				1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції				1030	-	-	
Інші необоротні активи				1090	-	-	
Усього за розділом I				1095	2 945,2	2 875,2	
II. Оборотні активи							
Запаси:				1100	45 778,1	49 537,1	
у тому числі готова продукція				1103	43 280,1	46 913,2	
Поточні біологічні активи				1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:				1125	3 152,4	5 454,4	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом				1135	4 920,8	4 309,1	
у тому числі з податку на прибуток				1138	106,5	105,9	
Інша поточна дебіторська заборгованість				1155	2 713,0	8 668,0	
Поточні фінансові інвестиції				1180	-	-	
Гроші та їх еквіваленти				1185	2 237,7	917,1	
Витрати майбутніх періодів				1170	62,0	48,2	
Інші оборотні активи				1190	523,6	526,1	
Усього за розділом II				1195	59 385,5	69 457,9	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				1200	-	-	
Баланс				1300	62 330,8	72 333,1	

	Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
	1	2	3	4
I. Власний капітал				
	Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	71 000,0	71 000,0
	Додатковий капітал	1410	-	-
	Резервний капітал	1415	-	-
	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	182,5	235,9
	Неоплачений капітал	1425	(20 000,0)	-
	Усього за розділом I	1495	51 162,5	71 235,9
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
	Короткострокові кредити банків	1600	-	-
	Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	-	-
	довгостроковими зобов'язаннями			
	товари, роботи, послуги	1615	7 419,0	203,2
	розрахунками з бюджетом	1620	-	-
	у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
	розрахунками зі страхування	1625	-	-
	розрахунками з оплати праці	1630	-	-
	Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
	Інші поточні зобов'язання	1690	3 749,3	894,0
	Усього за розділом III	1695	11 168,3	1 097,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття				
	Баланс	1900	62 330,8	72 333,1

2. Звіт про фінансові результати за 2019 р.

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт,	2000	120 019,7	118 040,1
інші операційні доходи	2120	743,3	1 489,9
Інші доходи	2240	45,2	19,1
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	120 808,3	119 549,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(108 058,3)	(107 689,2)
Інші операційні витрати	2180	(12 660,5)	(11 862,0)
Інші витрати	2270	-	(3,4)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(120 718,8)	(119 534,6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	89,5	14,4
Податок на прибуток	2300	(16,1)	(2,8)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	73,4	11,9

Керівник	(підпис)	Ваценко П.О.	(ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер	(підпис)	Тихоплав С.М.	(ініціали, прізвище)

					Додаток 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 "Спрощена фінансова звітність" (пункт 5 розділу I)		
Фінансова звітність малого підприємства					КОДИ		
					Дата (рік, місяць, число)		
					2021	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ТРАНС СТОУН"		за ЄДРПОУ	37501082			
Територія	Україна, Солом'янський р-н		за КОАТУУ	8036800000			
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю		за КОПФГ	240			
Вид економічної діяльності	Оптова торгівля хімічними		за КВЕД	46.90			
Середня кількість працівників, осіб	36						
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком							
Адреса, телефон: 03067, м. Київ, пр. Чугуївський, буд. № 19-А, кв. 64, 0442227722							
1. Баланс на 31 грудня 2020 р.			Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006		
Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду			
1	2	3	4				
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи	1000	65,9	1 005,8				
первісна вартість	1001	91,5	1 041,7				
накопичена амортизація	1002	(25,6)	(35,8)				
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-				
Основні засоби:	1010	2 809,2	3 447,6				
первісна вартість	1011	5 108,2	7 183,4				
знос	1012	(2 299,0)	(3 735,9)				
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-				
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-				
Інші необоротні активи	1090	-	-				
Усього за розділом I	1095	2 875,2	4 453,4				
II. Оборотні активи							
Зпаси:	1100	49 537,1	64 806,9				
у тому числі готова продукція	1103	46 913,2	60 825,7				
Поточні біологічні активи	1110	-	-				
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	5 454,4	4 296,2				
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	4 309,1	5 561,8				
у тому числі з податку на прибуток	1136	105,9	109,9				
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	8 668,0	5 163,9				
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-				
Гроші та їх еквіваленти	1165	917,1	2 305,7				
Витрати майбутніх періодів	1170	48,2	158,6				
Інші оборотні активи	1190	526,1	480,1				
Усього за розділом II	1195	69 457,9	82 753,2				
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-				
Баланс	1300	72 333,1	87 206,6				

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	71 000,0	71 000,0
Додатковий капітал	1410	-	12 930,0
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	235,9	20,8
Неоплачений капітал	1425	-	-
Усього за розділом I	1495	71 235,9	83 950,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	203,2	2 553,8
розрахунками з бюджетом	1620	-	0,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	894,0	702,2
Усього за розділом III	1695	1 097,2	3 256,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	72 333,1	87 206,6

**2. Звіт про фінансові результати
за 2020 р.**

Форма № 2-м
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт,	2000	158 498,1	120 019,7
інші операційні доходи	2120	220,2	743,3
Інші доходи	2240	117,4	45,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	158 833,8	120 808,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(140 116,1)	(108 058,3)
Інші операційні витрати	2180	(18 931,0)	(12 660,5)
Інші витрати	2270	-	-
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(159 047,1)	(120 718,8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	(213,3)	89,5
Податок на прибуток	2300	(2,0)	(16,1)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	(215,3)	73,4

Керівник		Ваценко П.О.
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Головний бухгалтер		Тихоплав С.М.
	(підпис)	(ініціали, прізвище)